

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ
ІХ СКЛИКАННЯ
ОДИНАДЦЯТА СЕСІЯ

БЮЛЕТЕНЬ №1

Частина сімнадцята

Стенограма пленарного засідання
8 травня 2024 року

Київ 2024

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ
ІХ СКЛИКАННЯ

ОДИНАДЦЯТА СЕСІЯ

БЮЛЕТЕНЬ №1

Частина сімнадцята

*Стенограма пленарного засідання
8 травня 2024 року*

Головне управління документального забезпечення
Апарату Верховної Ради України

ЗМІСТ

Засідання перше
(Середа, 8 травня 2024 року)

Частина сімнадцята

Виступи уповноважених представників депутатських фракцій і груп	...7
Проведення сигнального голосування для прогнозування результатів розгляду питань порядку денного	...15
Внесення змін до Бюджетного кодексу України у зв'язку з прийняттям Закону України «Про особливості припинення державних підприємств за рішенням Фонду державного майна України»	...15
Прийняття законів України: «Про затвердження Указу Президента України «Про продовження строку дії воєнного стану в Україні»	...21
«Про затвердження Указу Президента України «Про продовження строку проведення загальної мобілізації»	...21
Прийняття рішення про запрошення на пленарне засідання Верховної Ради України Директора Бюро економічної безпеки України	...26
Прийняття Постанови Верховної Ради України «Про Звернення Верховної Ради України до урядів та парламентів іноземних держав, міжнародних організацій, парламентських асамблей у зв'язку з 80-ми роковинами геноциду кримськотатарського народу 1944 року»	...26
Внесення змін до Кримінального, Кримінального процесуального, Кримінально-виконавчого кодексів України та інших законів України щодо запровадження інституту умовно-дострокового звільнення осіб від відбування покарання для безпосередньої їх участі у обороні країни, захисті її незалежності та територіальній цілісності	...32

Оголошення запитів народних депутатів України	...46
Оголошення заяви народного депутата України щодо голосування	...53
Розгляд проекту Закону України «Про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення та Кримінального кодексу України щодо посилення відповідальності за військові правопорушення»	...54

[Результати поіменного голосування](#)

ЗАСІДАННЯ ПЕРШЕ

*Зал засідань Верховної Ради України
8 травня 2024 року, 12 година 5 хвилин
(Після перерви)*

Веде засідання Голова Верховної Ради України
СТЕФАНЧУК Р.О.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Христос воскрес! Вітаю всіх православних християн зі світлим святом Христового Воскресіння!

Це свято символізує перемогу життя над смертю, світла над темрявою, добра над злом. Так було, так є і так буде завжди.

Нехай з Великоднем в кожному домівку прийдуть надія, злагода і добро. Зичу кожному з вас твердої та непохитної віри в нашу перемогу. Бажаю Божого благословення Україні й усьому українському народу.

Шановні колеги, традиційно: слава Україні!

ГОЛОСИ ІЗ ЗАЛУ. Героям слава!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні народні депутати, сьогодні день народження у наших колег народних депутатів України Юлії Олександрівни Діденко, фракція «Слуга народу», та Володимира Вікторовича Крейденка, фракція «Слуга народу». Давайте привітаємо іменинників, побажаємо міцного здоров'я, невичерпної наснаги та успіхів у всіх їх починаннях (*Оплески*).

Шановні колеги, відповідно до прийнятої нами Постанови «Про деякі питання організації роботи Верховної Ради України дев'ятого скликання в умовах дії воєнного стану» сьогодні ми продовжуємо наше пленарне засідання.

Звертаю увагу, що згідно з прийнятою Верховною Радою України постановою всі присутні на пленарному засіданні не повинні поширювати інформації щодо його початку, перебігу та прийнятих у парламенті рішень раніше ніж через годину після оголошення перерви у пленарному засіданні. Прошу всіх колег неухильно дотримуватися прийнятого українським парламентом рішення та відповідально поставитися до забезпечення безпеки єдиного законодавчого органу нашої держави.

Шановні колеги, у разі повітряної тривоги буде оголошено перерву в пленарному засіданні і ми всі маємо перейти до безпечних місць відповідно до схеми укриття.

Шановні народні депутати, за парламентською традицією пропоную розпочати роботу з виконання Державного Гімну України.

(Лунає Державний Гімн України).

Шановні народні депутати! Триває 805-а доба самовідданої боротьби українського народу за своє право на існування проти повномасштабної збройної агресії рашистських загарбників.

Сьогодні ми вшановуємо День пам'яті та перемоги над нацизмом у Другій світовій війні, яка стала найкривавішою і найжорстокішою в історії людства. Український народ зазнав у тій війні величезних втрат та водночас зробив величезний внесок у перемогу над нацизмом, який, на превеликий жаль, знову повернувся до Європи. Зараз ми протистоїмо рашизму, існування якого стало можливим передусім через безкарність злочинних дій російської тоталітарної держави.

У ХХІ столітті в центрі європейського континенту, як і в часи Другої світової війни, люди потерпають і гинуть від постійних бомбардувань, обстрілів, терористичних атак з боку агресора, який, зневаживши норми міжнародного права, вдається до варварського загарбання наших земель. І сьогодні, у День пам'яті та перемоги над нацизмом у Другій світовій війні, держава-терорист здійснила чергову масовану атаку проти України. Як і в часи Другої світової війни, весь цивілізований світ має об'єднатися, щоб здобути перемогу над злочинним тоталітарним режимом заради миру і безпеки майбутніх поколінь.

Шановні колеги, давайте вшануємо хвилиною мовчання величній подвиг українського народу у боротьбі з нацизмом у Другій світовій війні і вклонімося пам'яті воїнів, полеглих за суверенітет, незалежність України, а також усіх безвинних жертв нацистської та рашистської агресії.

(Хвилина мовчання).

Шановні народні депутати України, сьогодні я підписав Розпорядження «Про деякі питання організації роботи журналістів у Верховній Раді України дев'ятого скликання в умовах дії воєнного стану в Україні», відповідно до якого журналісти матимуть можливість висвітлювати діяльність єдиного законодавчого органу. І вже сьогодні в кулуарах третього поверху, у прес-центрі Верховної Ради України, перебувають запрошені журналісти для висвітлення пленарного засідання Верховної Ради України. Разом з тим, враховуючи дію воєнного стану, представники медіа у своїй роботі дотримуються безпекових правил у Верховній Раді України щодо непоширення інформації стосовно перебігу пленарного засідання, прийнятих у парламенті рішень раніше ніж через годину після завершення нашої роботи. Надалі журналісти, які будуть зацікавлені у висвітленні діяльності українського парламенту, повинні будуть пройти акредитацію.

Окрім цього, інформую вас, шановні колеги, що після оголошення перерви у триваючому пленарному засіданні віднині і надалі представники депутатських фракцій і груп, комітетів Верховної Ради України, народні депутати України матимуть можливість проводити брифінги у прес-центрі Верховної Ради України, який розміщений у кулуарах третього поверху.

Дякую Апарату Верховної Ради України та Комітету Верховної Ради України з питань свободи слова за здійснення відповідних заходів.

Шановні народні депутати, на засіданні Погоджувальної ради ми домовилися перед початком розгляду питань порядку денного надати час (3 хвилини) для виступів уповноважених представників депутатських фракцій і груп.

Прошу представників депутатських фракцій і груп записатися на виступи.

Слово надається народній депутатці Приходько Наталії Ігорівні, депутатська група «Відновлення України». Будь ласка.

ПРИХОДЬКО Н.І., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань Регламенту, депутатської етики та організації роботи Верховної Ради України (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»). Прошу передати слово Дмитруку Артему.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Артем Дмитрук. Будь ласка.

ДМИТРУК А.Г., член Комітету Верховної Ради України з питань правоохоронної діяльності (одномандатний виборчий округ № 133, Одеська область, політична партія «Слуга народу»). Шановні колеги! Шановний пане Голово! Шановні українці! У ці дні ми вшановуємо пам'ять тих, які боролися з нацизмом у Другій світовій війні. Український народ поклав колосальну жертву на вівтар перемоги – загинуло близько 10 мільйонів українців. Немає родини, якої не торкнулися б події тієї війни, кожний шостий полеглий був українцем. Ми пам'ятаємо величезний внесок українського народу у перемогу у Другій світовій війні. Нині гасло «Ніколи знову!», яке ми чули багато років, на жаль, втратило свою актуальність. Світ не зробив висновків, війна продовжується. Для перемоги замало одного героїзму. Щоб зупинити війну, потрібні серйозні, сміливі дипломатичні рішення. Немає нічого гіршого за війну, і це вже зрозуміло кожному. Ми втрачаємо нашу країну, ми втрачаємо нашу націю, тому нам потрібні перемога і мир. Вміння досягти миру – це зараз найтяжче, але найнеобхідніше. Ми з надією дивимося на Глобальний саміт миру у Швейцарії. Це початок складного, але необхідного мирного процесу.

Вічна пам'ять ветеранам Другої світової війни та теперішньої війни і шана всім військовослужбовцям, хто сьогодні боронить нашу країну! Україна вистоїть!

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Папієв Михайло Миколайович, депутатська група «Платформа за життя та мир». Будь ласка.

ПАПІЄВ М.М., секретар Комітету Верховної Ради України з питань Регламенту, депутатської етики та організації роботи Верховної Ради України (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія

«Опозиційна платформа – За життя»). Дякую. Шановні народні депутати України! Шановні громадяни України! Щойно я приїхав з Чернівецької області. Спілкуючись з людьми, я почув, яка проблематика їх найбільше хвилює. Насамперед люди хочуть перемоги, готові зробити все для її здобуття, зробити все для Збройних Сил України. Вони закликають Верховну Раду України розглядати такі питання першочергово. Це перше.

Друге. Громадяни України закликають Верховну Раду до єдності. В умовах війни у Верховній Раді України не може бути іншого варіанта роботи, бо згідно з Конституцією України ми є представниками народу і повинні показувати приклад єдності, показувати те, що нас об'єднує, а не вдаватися до якихось політичних, релігійних та інших чвар. Це все ворожі ПСО. Нам не треба на це вестися. Сьогодні ми маємо показувати єдність усіх політичних партій, груп, народних депутатів, що ми об'єдналися заради перемоги, заради українського народу.

Коли дивишся засоби масової інформації, у тому числі електронні, інтернет-канали, бачиш, як нагнітається ситуація з 21 травня. Шановні колеги, не ведіться на ці ворожі ПСО, читайте Конституцію України – Основний Закон України, який є законом прямої дії. У статті 108 прямо й чітко визначено, що Президент України виконує свої повноваження до вступу на пост новообраного Президента України. Тобто це норма прямої дії. Інших норм у цій ситуації не застосовується. Нам треба зняти це питання з розгляду і спільно підтримати мирні ініціативи Президента України Володимира Зеленського, показати, що Верховна Рада України задля високої цілі може об'єднатися і зробити все для перемоги, для українського народу, щоб ми жили в мирній, вільній, економічно сильній і соціально захищеній державі.

Дякую, шановні колеги. Давайте показувати приклад.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Тарас Іванович Батенко передає слово Гузю Ігорю. Будь ласка.

ГУЗЬ І.В., *заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування (одномандатний виборчий округ № 19, Волинська область, самовисуванець)*. Слава Україні! Депутатська група «Партія «За майбутнє». Шановні друзі, сьогодні ми будемо розглядати один із найважливіших законопроектів про правовий статус іноземців, які служать у лавах Збройних Сил України та інших підрозділах Сил оборони. Я дуже активно сприяю і допомагаю одній із найбільших формацій іноземців у Збройних Силах України – білоруському Полку імені Кастуся Калиновського. Це ті хлопці і дівчата, які в перші дні війни вирішили стати на захист України, враховуючи інтереси вільної Білорусі, тому що вони розуміють, що без вільної України не буде вільної Білорусі.

Постійно спілкуючись з особовим складом, командним складом, хочу сказати, що є дуже багато невирішених стратегічних питань, пов'язаних насамперед з громадянством і можливістю їхнім сім'ям легально перебувати в нашій державі. Думаю, ми маємо максимально спростити можливість набуття українського громадянства для будь-якого іноземця, який роками у Збройних Силах України доводить свою любов до нашої держави і готовність боротися за її інтерес, у тому числі й для білорусів. Звичайно, якщо йдеться про білорусів, росіян, немає жодних заперечень, щоб, наприклад, контррозвідка проводила певні співбесіди і таке інше. Це нормальна історія, нормальна практика. Але кожен білорус, який хоче сьогодні боронити Українську державу і бути її громадянином, має отримати громадянство за спрощеною процедурою. Те саме стосується й посвідок на проживання, в тому числі для сімей таких хлопців і дівчат. Зараз, на превеликий жаль, ситуація дуже забюрократизована: сім кіл пекла проходять сім'ї, щоб легально проживати в Україні і підтримувати своїх чоловіків чи дружин, які служать у Збройних Силах України.

Тож, колеги, сподіваюся, сьогодні ми приймемо законопроект, і це буде лише перший крок. Але ми маємо зробити все можливе, щоб іноземці, які нині служать у лавах ЗСУ, віддають життя за Україну, знали, що Україна готова дати їм можливість стати громадянами нашої держави.

Слава Україні!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Героям слава!

Слово надається народному депутату Осадчуку Андрію Петровичу.

Я так розумію, ви передаєте слово Ярославу Романовичу Юрчишину. Будь ласка.

ЮРЧИШИН Я.Р., голова Комітету Верховної Ради України з питань свободи слова (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»). Шановні колеги, готуючись до сьогоднішнього виступу, я думав, потрібно буде закликати, але зараз маю розкіш подякувати всім, хто з початку повномасштабного вторгнення шукав механізми, як цивілізовано, з дотриманням вимог безпеки повернути до кулуарів Верховної Ради наших журналістів-кореспондентів. На жаль, не всі зможуть повернутися. Такі визначні представники цього фаху, як парламентські кореспонденти Максим Левін, Олексій Шахов, на жаль, ніколи не зможуть долучитися до висвітлення нашої роботи, але їх колеги сьогодні вже перебувають на третьому поверсі.

Від свого імені хочу подякувати керівництву Верховної Ради України, Апарату Верховної Ради України, спеціальним профільним службам, які, незважаючи на всі ускладнення безпекової ситуації у зв'язку з присутністю журналістів у парламенті, все-таки знайшли рішення, і поки що на даний момент від 20 до 30 представників цієї професії під час пленарних засідань перебуватимуть у кулуарах третього поверху.

Запрошую всіх колег, особливо керівників фракцій і груп, голів комітетів, керівництво парламенту, а також усіх, хто має інформацію, що вартує того, щоб поділитися з суспільством, виходити до преси і показувати відкритість, як належить демократичному парламенту України.

Показово, що така подія відбувається в день, коли ми вшановуємо пам'ять загиблих у Другій світовій війні, а, щонайголовніше, в День Європи, який відзначається в ЄС та інших країнах. У зв'язку з цим хотів би згадати ще одну надзвичайно важливу дату, яка, на жаль, пройшла в українській інформаційній адженді, в українському інформаційному просторі, не дуже помітно, – століття з дня загибелі засновника українського самостійництва Миколи Міхновського – людини, яка вклалася в розвиток українського війська, трансформувала російську імперіалістичну армію в армію Української Народної Республіки, людини, яка одна із перших оголосила, що Україна має бути незалежною. І свій виступ хочу закінчити цитатою пана Миколи Міхновського: «Доки хоч на однім клапті української території пануватиме чужинець, всі покоління українців йтимуть на війну». Пророчі слова. Дерусифікація, деколонізація, якою займався Міхновський, і зараз у нас на порядку денному...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Бакунець Павло Андрійович, депутатська група «Довіра». Будь ласка.

БАКУНЕЦЬ П.А., член Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (одномандатний виборчий округ № 122, Львівська область, політична партія «Об'єднання «Самопоміч»). Вітаю всіх у ці великодні дні! Підкреслюю, це вже десятий рік війни і десятий рік, коли ми великодні дні святкуємо в час війни. Війна – це катастрофа, про що сьогодні знає і добре розуміє кожна українська родина. Прикро, що радянська пропаганда зробила з великого горя ХХ століття свято і замість вшанування пам'яті мільйонів жертв, проводяться паради з феєрверками. Добре, що ми вже майже 10 років відзначаємо День пам'яті та примирення. На жаль, гасло «Ніколи знову!» знецінене агресором, ми знову потерпаємо від війни, яку веде кремль проти українського народу. Щоб це гасло не було пустим, ми звертаємося до наших західних партнерів, усіх міжнародних партнерів із закликом про допомогу, з якою відважні Збройні Сили України здобудуть перемогу для українського народу. Як каже український історик Ярослав Грицак, завдяки щоденній роботі викристалізовується українська нація. І ми вже пройшли великий шлях модернізації української нації, але, як зазначає науковець, потрібно пройти ще останній кілометр. Його важко подолати, але ми віримо, що з допомогою західних партнерів, а також з проведенням антикорупційної та судової реформ, реформи свободи слова, і сьогодні ми вже вітаємо журналістів у стінах українського парламенту, Україна, як зазначає історик, стане центральноевропейським тигром, бо має великий потенціал, про що кажуть наші сусіди.

Ще раз підкреслюю, війна – це катастрофа. Але якщо ми її вже маємо, давайте разом спробуємо модернізувати, викристалізувати українську націю.

Бажаю всім нам віри, віри в перемогу як у воскресіння Христа.

Слава Україні!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Героям слава!

Слово надається народному депутату України Павленку Ростиславу Миколайовичу, фракція політичної партії «Європейська солідарність». Будь ласка.

ПАВЛЕНКО Р.М., член Комітету Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Прошу передати слово Артуру Герасимову.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Артур Володимирович Герасимов. Будь ласка.

ГЕРАСИМОВ А.В., член Комітету Верховної Ради України з питань аграрної та земельної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Шановні українці, вже 11-й Великдень поспіль ми святкували в умовах війни. І поки гундяєв благословляє російських загарбників на вбивство українців, тут, всередині України, й досі діє його православна ефесбешна філія. Очевидно, влада банально боїться розглянути законопроект про заборону діяльності в Україні посіпак кремля. Деякі народні депутати відчайдушно намагаються зірвати його розгляд, певно, таке завдання отримали або з Офісу Президента, або з луб'янки. Їх не хвилює ані те, що промосковські попи забороняють відспівувати українських героїв, ані десятки викритих зрадників, які ховалися під рясами і допомагали окупантам.

Нарешті законопроект з'явився на офіційному сайті парламенту. Фракція «Європейська солідарність» вимагає невідкладно його розглянути, бо йдеться про національну безпеку.

Далі. Із 48 законопроектів порядку денного лише два подані Комітетом з питань національної безпеки, оборони та розвідки. І це в державі, яка переживає один із найскладніших періодів довготривалої війни, напередодні чергового наступу росіян, про що попереджають і розвідка, і військові.

Зараз ми мали б розглядати питання щодо створення ТСК з будівництва фортифікаційних споруд. Суспільство має знати, чи не перетворилося будівництво фортифікаційних споруд на другу серію великого крадівництва. Мали б розглядати питання про умови щодо звільнення з військової служби. Наші воїни, які захищають Україну, і ті, хто прийде їм на зміну, мають знати точний термін. Можна дискутувати про 36 чи 48 місяців, але не треба перетворювати службу в ЗСУ на квиток в один кінець.

Ще одне важливе питання – запровадження обов’язкових ротацій для тих підрозділів, які беруть участь в активних бойових діях. Нехай термін ротації встановлює командування Збройних Сил, але кожен військовий повинен отримати достатньо часу на відновлення. Це аксіома, яку слід узаконити. Пріоритети парламенту разюче змінилися б на краще, якби суспільство бачило нашу роботу.

Тому фракція «Європейська солідарність» вкотре вимагає відкрити реальний, підкреслюю, реальний доступ не 20-30 журналістам до сесійного залу і кулуарів, а всім справжнім журналістам. Вимагаємо відновити трансляцію засідань парламенту в зручний для виборців час. Українці на фронті б’ються за демократію, а не за цементування маленької диктатури.

Ще одна важлива ініціатива – законопроект [№ 11161](#) щодо відшкодування за зруйноване житло внутрішньо переміщеним особам із таких міст, як, наприклад, Маріуполь, Бахмут, Авдіївка. Нашим законопроектом надається реальний механізм отримання компенсації для людей із цих вщент зруйнованих міст.

І останнє. Зараз представники влади разом з правоохоронцями продовжують чинити шалений тиск на бізнес, руйнуючи економіку. Законопроект нашої команди [№ 10440-4](#) щодо захисту бізнесу має бути терміново проголосований.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слово надається народному депутату України Заремському Максиму Валентиновичу, фракція політичної партії «Слуга народу».

ЗАРЕМСЬКИЙ М.В., член Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (одномандатний виборчий округ № 202, Чернівецька область, політична партія «Слуга народу»). Прошу передати слово Копиленку Олександрю.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Олександр Любимович Копиленко. Будь ласка.

КОПИЛЕНКО О.Л., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань зовнішньої політики та міжпарламентського співробітництва (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Шановна президіє! Шановні колеги! Сьогодні у нас трагічна дата – 80-ті роковини депортації кримськотатарського народу. Ми добре про це знаємо, але, на жаль, і зараз це є суворою реальністю для нього, оскільки кримськотатарський народ фактично перебуває під окупацією рашистів і потерпає від їхнього свавілля і терору. Саме тому на розгляд Верховної Ради подано проект звернення до всіх цивілізованих країн всього цивілізованого світу із закликом визнати це ганебне явище. Для цього є відповідні механізми: це і Формула миру, і Кримська платформа, інші заходи, які активно реалізовує наша держава.

Фракція «Слуга народу» рішуче засуджує сучасний терор проти кримськотатарського народу, щиро шанує світлу пам'ять тих, хто загинув від сталінського терору, і заявляє, що вживатиме всіх заходів, щоб законодавчо підтримувати справедливі вимоги кримськотатарського народу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякуємо, Олександрє Любимовичу.

Слово надається Юлії Володимирівні Тимошенко, фракція «Батьківщина». Після цього ще від президії виступить Олена Костянтинівна, і переходимо до розгляду питань порядку денного.

Прошу народних депутатів зайняти свої робочі місця.

Будь ласка, Юліє Володимирівно, вам слово.

ТИМОШЕНКО Ю.В., *член Комітету Верховної Ради України з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»).* Шановні колеги, думаю, ні для кого не секрет, як зараз, під час війни, українці важко виживають. У кожній родині трагедія, немає роботи, бізнес репресується, люди ледве зводять кінці з кінцями. І ось саме на великодні свята офіційна новина від органів влади, що тарифи на електроенергію будуть підвищені приблизно у 1,5 разу, і пояснюється це «прекрасною» сентенцією – ворог розбомбив електростанції, трансформаторні підстанції, енергооб'єкти, тому треба поповнити якісь фінансові ресурси, щоб забезпечити генерацію. Ви розумієте, який це махровий і цинічний обман?!

На останньому пленарному засіданні Верховної Ради під час «години запитань до Уряду» було озвучено, що за різними оцінками в минулому році витрачено від 50 мільярдів гривень до 300 мільярдів гривень на захист об'єктів енергетичної інфраструктури. Не просто захистити, а не допустити, щоб ворог завдавав по них нищівних ударів і отримував результат. Жодної адекватної відповіді на запитання, куди ці гроші поділися, чому наші енергооб'єкти не захищені, ми не почули, але людям вже оголошують про підвищення тарифів на електроенергію у 1,5 разу. Скажіть, будь ласка, чи можна так управляти країною, щоб навіть народні депутати не знали, скільки грошей було злито у 2023 році на захист об'єктів енергетичної інфраструктури, щоб ніхто з уряду не міг пояснити, скільки і куди витратили грошей?

Можу сказати, що сьогодні атомної енергії вистачає набагато більше, ніж потрібно для забезпечення громадян України електроенергією. Але «Енергоатом» обсіли посередники, які беруть атомну електроенергію за копійки, а потім продають утридорога. Так під час війни заробляють на людях. І, враховуючи те, що на сьогодні вартість атомної електроенергії становить 57 копійок, хочуть підвищити цей тариф до приблизно 3,5-4 гривень.

Наша команда наполягає, по-перше, припинити спекуляції з підвищенням цін на електроенергію, а по-друге, створити тимчасову слідчу комісію і розібратися, куди пішла кожна копійка, виділена на захист інфраструктури у 2023 році...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слово надається Олені Костянтинівні Кондратюк. Будь ласка.

КОНДРАТЮК О.К., *заступник Голови Верховної Ради України (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»).* Шановні колеги, сьогодні ми вшановуємо пам'ять та згадуємо роль українців у перемозі в Другій світовій війні. У кожній родині є своя історія війни і своя перемога, у кожній країні є своя історія Другої світової війни і своя перемога над фашизмом, нацизмом та тоталітаризмом.

Учора в Москві відбулося дійство, яке весь цивілізований світ мав би проігнорувати, – інавгурація тирана на черговий термін президентства. Однак шість країн Європи надіслали на цю інавгурацію своїх представників. За даними медіа, це Франція, Угорщина, Словаччина, Греція, Мальта і Кіпр. Що це означає? Це означає, що всередині «Великої сімки» і всередині Європи немає єдності у ставленні до виборів путіна – людини, яка безпосередньо відповідальна за повномасштабне вторгнення в Україну та за інший важкий воєнний злочин – міжнародну депортацію викрадених українських дітей.

Я, чесно кажучи, знервована і розчарована цим. Як можна бути присутнім на інавгурації людини, на яку Міжнародний кримінальний суд видав ордер на арешт? Не кажучи вже про самі так звані президентські вибори, які, очевидно, є нелегітимними, оскільки проходили без вибору, з явним порушенням демократичних стандартів, проводилися незаконно на тимчасово окупованих територіях України. Звісно, присутність членів демократичних країн на інавгурації грає на руку самому путіну і ніби залишає шпаринку для переговорів. Але як бути нам у цій ситуації? Продовжувати робити своє: переконувати і переконувати, що лише єдність може подолати ворога й агресора. Єдність має бути всередині країни і на міжнародній арені. Наша зброя в дипломатії, в нашій присутності на всіх великих міжнародних форумах. Я щойно повернулася з Баку, де проводився форум, присвячений мультикультурності і мультирелігійності. Звісно, про Україну там, на жаль, мало звучало, але наш виступ був потужний і говорив про одне: Україна – мирна країна, яка має чіткий і зрозумілий мирний план. Сьогодні для нас дуже важливим є організація Глобального саміту миру, який відбудеться 15-16 червня в Швейцарії. Прошу вас транслювати цю подію і однозначно протистояти спробам росії зірвати цей саміт. Для нас дуже важливо мати єдність у цьому питанні особливо зараз, коли росія поширює

дезінформаційну політику в країні та в країнах Європейського Союзу. Ми бачимо це навіть у рішеннях Європарламенту, в резолюції. Тому будьте уважні... (Оплески).

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Олено Костянтинівно.

Шановні колеги, час, відведений для виступів, вичерпано. Прошу народних депутатів зайняти свої робочі місця. Переходимо до розгляду питань порядку денного.

Відповідно до статті 28 Регламенту Верховної Ради України перед початком розгляду питань порядку денного пропоную провести сигнальне голосування. Нагадую, необхідно, утримуючи сенсорну кнопку, натиснути зелену кнопку «За» та утримувати ці дві кнопки одночасно до завершення голосування, тобто до появи результатів на табло.

Шановні колеги, прошу вас взяти участь у сигнальному голосуванні. Прошу голосувати.

«За» – 265.

Проголосували: за – 265, проти – 6, утрималися – 6.

Демократія – вона така.

Шановні колеги, ще раз звертаюся до всіх із закликом неухильно дотримуватися безпекових правил у Верховній Раді України і не поширювати інформації щодо перебігу пленарного засідання, прийнятих у парламенті рішень раніше ніж через годину після завершення нашої роботи.

Шановні колеги, перелік питань, попередньо узгоджений на засіданні Погоджувальної ради, вам надано. Переходимо до його розгляду.

Нагадую, ми продовжуємо розгляд проекту Закону «Про внесення змін до Бюджетного кодексу України у зв'язку з прийняттям Закону України «Про особливості припинення державних підприємств за рішенням Фонду державного майна України» ([№ 9387](#)). Ми розглянули всі поправки, на врахуванні яких наполягали їх автори. Тепер переходимо до поправок, на підтвердженні яких є наполягання.

Ми домовилися, що 7 хвилин – виступ від фракції «Батьківщина» і 10 поправок на підтвердження, потім – від фракції «Європейська солідарність» і три поправки для підтвердження. Гончаренко виступатиме, так? І після цього будемо голосувати.

До слова запрошується Юлія Володимирівна. Будь ласка, 7 хвилин. Потім поставимо на голосування 10 поправок і передамо слово Олексію Гончаренку.

ТИМОШЕНКО Ю.В. Дорогі друзі, законопроект № 9387. Нагадаю про що він. У попередніх законопроектах, прийнятих у цьому залі і які вже стали законами, було визначено, що Фонд державного майна має право ліквідувати (запам'ятайте), не приватизувати, не відновлювати, не розвивати, а ліквідувати промислові підприємства державної форми власності або ті, де частка держави є визначальною, і, ліквідувавши, отримувати певні гроші. Може, для розвитку України? Та ні, це робиться для того, щоб отримати гроші від цієї ліквідації. Цим законопроектом вони, по суті, порушують логіку Бюджетного кодексу України. Пропонується створити спеціальний фонд, до якого зараховуватимуть гроші від того, що трощитимуть і ліквідуватимуть. Тобто спеціальний фонд наповнюватимуть виручкою від продажу металобрухту, землі, якихось споруд, а потім кошти фонду відповідно до норм цього законопроекту можуть бути витрачені лише на ліквідацію нових промислових підприємств.

Ви можете назвати хоча б одну країну у світі, де за наявності понад три тисячі промислових площадок, до яких підведено комунікації, які готові до початку роботи будь-якого приватного бізнесу, не приватизувалися, оптимально не використовувалися, не спрямовувалися на розвиток економіки, на імпортозаміщення, а підприємства просто ліквідувалися як план? Хочу, щоб ви звернули увагу, що таке може відбуватися лише в країнах, які поставили за мету не розвиток економіки, високотехнологічних галузей, а деіндустріалізацію країни.

Розумію, що в цьому залі це мало кого цікавить, але хотіла б, щоб ви відкрили акаунт нашого Прем'єр-міністра (вашого Прем'єр-міністра, не нашого) пана Шмигалья, де він заявив, що після консультацій з Європейським банком реконструкції та розвитку, Європейським Союзом і якоюсь невідомою неконституційною структурою «Офіс реформ» для України визначено нову стратегію розвитку (увага!) – ресурсний центр Європи. Можна, щоб нам хтось розшифрував, яка тепер новітня стратегія України. Бути чийось ресурсним центром? Це що, ноу-хау?! Ми що, хочемо собі долі якогось невизначеного маргінального сировинного приросту, де український народ буде працювати на чийсь національні інтереси, а не на свої?

Україна не може бути чужим ресурсним центром. Україна має бути ресурсним центром для розвитку виключно власної економіки, свого економічного і конкурентного статусу у світі, у Європі. Усе, що нам дав Господь і що побудовано руками українців, – це ресурсний центр українців, а не якихось інших центрів впливу у світі.

На жаль, та сентенція, яку Прем'єр-міністр Шмигаль назвав стратегією, сьогодні реалізується через такі проекти, як законопроект № 9387, який зараз розглядатиметься і голосуватиметься.

Що було в останній пленарний день? Коли ми почали розгляд поправок до цього законопроекту, спрямованих на те, щоб залишити державні промислові площадки для розвитку, а не для знищення економіки, у сесійному залі залишилися 10 народних депутатів і я, 11-а, стояла на трибуні. Головуючий

ставив на голосування розумні, нормальні, неспамові поправки. Поясніть, як може набратися 226 голосів на підтримку нормальних, розумних поправок, коли в залі перебуває 10 народних депутатів? Це неможливо. Тому Конституційний Суд України виніс рішення, що не можна ставити на голосування будь-яке питання, яке потребує 226 голосів, якщо в залі немає такої кількості голосів. Ви розумієте, коли в сесійному залі 10 народних депутатів і ставляться на голосування поправки, топчеться не лише право кожного народного депутата на висловлення своєї позиції, а, по суті, розмазується парламентаризм і Конституція, порушуються всі ази роботи будь-якого парламенту світу. Ось що в нас відбувається. Тому поправки до цього законопроекту, які пропонувала наша команда, навіть гіпотетично не могли набрати відповідної кількості голосів, бо зал був порожній.

Тож наша команда подаватиме до Конституційного Суду України звернення про неконституційність такого закону, тому що процедура розгляду була неконституційною. Крім того, сьогодні ми донесемо до кожного українця інформацію, що такими законами проводиться стратегія деіндустріалізації країни, а не розвиток її як сильної, славної, самодостатньої і рівної серед рівних.

Прошу тих, які ще не втратили совісті, в яких ще залишилося почуття відповідальності перед своєю країною, не голосувати за цей законопроект, тому що таким законом ви затверджуєте абсолютно хибну на 180 відсотків, невірну стратегію розвитку країни. Ми голосуватимемо проти цього законопроекту, закликаю і вас це зробити.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Юліє Володимирівно, хочу уточнити, ви будете ставити на голосування поправки 4, 17, 31, 52, 56, 74, 86, 96, 103 і 110? Добре, тоді я почергово ставитиму їх на голосування.

Шановні колеги, прошу підготуватися до голосування. Зараз я почергово ставитиму на голосування поправки, які враховані комітетом. Народна депутатка Тимошенко наполягає на підтвердженні рішення комітету.

Шановні колеги, поправка 4 авторства народного депутата Кузбита. Комітетом вона врахована. Тимошенко наполягає на підтвердженні рішення комітету.

Ставлю на голосування поправку 4 для підтвердження. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 244.

Рішення прийнято.

Поправка 17 авторства народного депутата Струневича. Комітетом вона врахована. Народна депутатка Тимошенко наполягає на підтвердженні рішення комітету.

Ставлю на голосування поправку 17 для підтвердження. Прошу голосувати.

«За» – 251.

Рішення прийнято.

Прошу показати по фракціях і групах.

Поправка 31 авторства народної депутатки Третякової. Комітетом вона врахована. Тимошенко наполягає на підтвердженні рішення комітету.

Ставлю на голосування поправку 31 для підтвердження. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 251.

Рішення прийнято.

Дякую, колеги. Ідемо далі.

Поправка 52 авторства народного депутата Кузбита. Комітетом вона врахована. За наполяганням народної депутатки Тимошенко ставлю на голосування поправку 52 для підтвердження. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 257.

Рішення прийнято.

Поправка 56 авторства народного депутата Кузбита. Комітетом вона врахована. Тимошенко наполягає на підтвердженні рішення комітету.

Ставлю на голосування поправку 56 для підтвердження. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 250.

Рішення прийнято.

Поправка 74 авторства народного депутата Крулька Івана Івановича. Комітетом вона врахована. Водночас Юлія Володимирівна вимагає поставити рішення комітету на підтвердження.

Ставлю на голосування поправку 74 для підтвердження. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 258.

Рішення прийнято.

Поправка залишається врахованою.

Поправка 86 авторства народного депутата Кузбита. Комітетом вона врахована. Тимошенко наполягає на підтвердженні рішення комітету.

Ставлю на голосування поправку 86 для підтвердження. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 257.

Рішення прийнято.

Поправка 96 авторства народного депутата Кузбита. Комітетом вона врахована. Тимошенко наполягає на підтвердженні рішення комітету.

Ставлю на голосування поправку 96 для підтвердження. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 251.

Рішення прийнято.

Поправка 103 авторства народного депутата Кузбита. Комітетом вона врахована. Тимошенко наполягає на підтвердженні рішення комітету.

Ставлю на голосування поправку 103 для підтвердження. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 254.

Рішення прийнято.

І завершальна поправка 110 авторства народного депутата Кузбита. Комітетом вона врахована. Тимошенко наполягає на підтвердженні рішення комітету.

Ставлю на голосування поправку 110 для підтвердження. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 247.

Рішення прийнято.

Шановні колеги, Гончаренко просить слова з приводу поправок 115, 126, 127.

Олексій Гончаренко. Будь ласка.

ГОНЧАРЕНКО О.О., член Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (одномандатний виборчий округ № 137, Одеська область, самовисуванець). Дякую. Шановні друзі, дуже важливі поправки, на підтвердженні однієї із них, а саме 126, я наполягаю.

Ідеться про те, що нормою цієї поправки ми знову грабуємо місцеве самоврядування – забираємо 90 відсотків орендної плати за земельні ділянки сільськогосподарського призначення державної власності. Нам кажуть, що збільшився розмір грошової оцінки землі, вірніше там інший коефіцієнт, тому ніхто нічого не втратить. Але місцеве самоврядування могло б нарешті хоч щось отримати. У селах, у маленьких містечках це сьогодні дуже потрібно. Що ми робимо? Ми знову грабуємо місцеве самоврядування.

Хочу нагадати, яка була епопея, коли забирали ПДФО. І що? Нам казали, заберемо ПДФО...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Позиція комітету.

Я так розумію, ви наполягаєте на поправці 126... (*Шум у залі*). Ви хочете взяти 3 хвилини на виступ, а поставити на підтвердження одну поправку? Ви мені цього не сказали. Ви сказали про три поправки.

Додайте Гончаренку ще 2 хвилини для завершення виступу, потім поставимо на голосування поправку 126 для підтвердження.

Будь ласка.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Дякую. Так ось, нагадую про епопею, коли забирали ПДФО і казали, що буде класно всім, будуть снаряди і таке інше. І де? Багато підрозділів раніше отримували допомогу від місцевого самоврядування, яке купувало їм те, що потрібно: машини, дрони, екскаватори, допомагало, зокрема з будівництвом фортифікацій. Де це?! Де фортифікаційні споруди? Ми ж бачимо,

не сліпі, і військові кажуть, що ворог, на жаль, просувається, нам доводиться відступати, а відступати нікуди, позаду немає ані другої, ані третьої ліній. Усе те, що військові змогли побудувати завдяки місцевому самоврядуванню, сьогодні нищиться. І зараз ми знову забираємо кошти у місцевого самоврядування під егідою, звичайно, підвищення обороноздатності. А де воно?

Тому я категорично проти того, щоб ми грабували місцеве самоврядування. Звичайно, місцеве самоврядування не повинно витратити кошти на бруківку, на іншу дурню, але хто їм показує в цьому приклад, як не держава, яка витрачає кошти на національний телемарафон. Скільки це ще відбуватиметься? Чому в нас журналісти можуть перебувати на третьому поверсі, а не на балконі? Чому люди дивляться трансляцію пленарних засідань не на телеканалі «Рада», за який платяться дурні гроші платників податків, а через мої сторінки в соцмережах *TikTok* та *YouTube*, щоправда безкоштовно? Це ж ненормально.

Давайте нарешті витратити гроші, дійсно, на оборону і припинити грабувати місцеве самоврядування. Треба визначити, що місцеве самоврядування також має брати участь у захисті Батьківщини, що воно й робить краще, ніж центральна влада.

Дякую. Поправку 126...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Позиція комітету щодо поправки 126.

Шановні колеги, після цього голосуємо поправку 126 і законопроект у цілому.

Будь ласка, Юрію Михайловичу.

КУЗБИТ Ю.М., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (одномандатний виборчий округ № 101, Кіровоградська область, політична партія «Слуга народу»). Дякую, пане Голово. Шановні колеги, відповідно до поправки 126 перераховується 90 відсотків орендної плати за земельні ділянки сільськогосподарського призначення державної власності до загального фонду державного бюджету, а 10 відсотків – до загального фонду місцевих бюджетів. Тобто 90 відсотків – додаткових 3 мільярди гривень – до загального фонду державного бюджету на зміцнення обороноздатності нашої держави, 10 відсотків плати залишається в місцевих бюджетах. Місцеві бюджети не втрачатимуть коштів, порівняно з тим, що вони мають зараз, тому що відповідно до змін, які були внесені до Земельного кодексу України, встановлюється мінімальна плата за оренду державних земель сільськогосподарського призначення в розмірі 12 відсотків, а не 0,2-0,4 відсотка як було до цього. Тобто паритет буде збережений і місцеві бюджети нічого не втратять.

Тому, колеги, прошу підтримати цю поправку – стягувати додаткових 3 мільярди гривень в рік до загального фонду державного бюджету. Це для нашої армії.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, поправка 126 авторства Підласої та інших колег. Комітетом вона врахована. Водночас народний депутат Гончаренко наполягає на підтвердженні рішення комітету.

Ставлю на голосування поправку 126 для підтвердження. Прошу голосувати.

«За» – 251.

Рішення прийнято.

Прошу показати по фракціях і групах.

Шановні колеги, переходимо до голосування про прийняття в цілому.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до Бюджетного кодексу України у зв'язку з прийняттям Закону України «Про особливості припинення державних підприємств за рішенням Фонду державного майна України» ([№ 9387](#)) у другому читанні та в цілому з необхідними техніко-юридичними правками.

Готові голосувати? Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 245.

Рішення прийнято.

Закон прийнято.

Прошу показати по фракціях і групах.

Вітаю, колеги!

Вельмишановні колеги, на засіданні Погоджувальної ради ми домовилися об'єднати обговорення законопроектів [№ 11234](#) і [№ 11235](#) та розглянути їх за скороченою процедурою.

Ставлю на голосування пропозицію про об'єднання обговорення проектів законів «Про затвердження Указу Президента України «Про продовження строку дії воєнного стану в Україні» ([№ 11234](#)) і «Про затвердження Указу Президента України «Про продовження строку проведення загальної мобілізації» ([№ 11235](#)) та розгляд їх за скороченою процедурою. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 269.

Рішення прийнято.

До слова запрошую Секретаря Ради національної безпеки і оборони України Олександра Валерійовича Литвиненка.

Будь ласка, Олександр Валерійовичу (*Оплески*).

ЛИТВИНЕНКО О.В., Секретар Ради національної безпеки і оборони України. Шановні пані та панове народні депутати! Російська агресія триває вже 805 днів. На ваш розгляд пропонується питання про затвердження указів Президента України про продовження правового режиму воєнного стану в Україні та про продовження строку проведення загальної мобілізації ще на 90 днів.

Внесення цих указів на ваш розгляд пов'язано з тим, що час дії попередніх продовжень правового режиму воєнного стану та загальної мобілізації спливає 13 травня 2024 року. Пропонується продовжити ці заходи ще на 90 днів.

Реалізація заходів воєнного стану та загальної мобілізації продовжить умови для відбиття російської агресії.

Прошу підтримати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, до слова запрошуюю голову Комітету з питань національної безпеки, оборони та розвідки Олександра Михайловича Завітневича.

Будь ласка, Олександр Михайловичу, озвучте рішення, яке комітет прийняв щодо цих двох питань.

ЗАВІТНЕВИЧ О.М., голова Комітету Верховної Ради України з питань національної безпеки, оборони та розвідки (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Шановні колеги, відповідно до доручення Комітет з питань національної безпеки, оборони та розвідки на своєму засіданні 7 травня 2024 року розглянув проект Закону «Про затвердження Указу Президента України «Про продовження строку дії воєнного стану в Україні» (№ 11234) від 6 травня 2024 року та проект Закону «Про затвердження Указу Президента України «Про продовження строку проведення загальної мобілізації» (№ 11235) від 6 травня 2024 року, подані Президентом України.

Комітет рекомендує Верховній Раді України за результатами розгляду в першому читанні прийняти обидва законопроекти за основу та в цілому, затвердивши укази Президента України. Прошу підтримати.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Олександр Михайловичу.

Шановні колеги, прошу записатися для спільного обговорення цих двох законопроектів на виступи від депутатських фракцій і груп: два – за, два – проти. Після цього ми їх будемо голосувати підряд.

Народний депутат Юрчишин Ярослав Романович, фракція «Голос». Будь ласка.

ЮРЧИШИН Я.Р. Прошу передати слово Роману Костенку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, Романе Васильовичу.

КОСТЕНКО Р.В., секретар Комітету Верховної Ради України з питань національної безпеки, оборони та розвідки (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»). Добрий день, шановні колеги! Звичайно, наша фракція, як, думаю, і всі в залі, підтримуватиме

цей законопроект, який є одним із основних в цей період. Поки ми засідаємо в парламенті, маємо постійно підтримувати і мобілізацію, яка зайняла велику частину життя суспільства, і воєнний стан, який по факту тримає все, що зараз відбувається.

Шановні колеги, сьогодні питання про мобілізацію є найбільш наболілим у нашій державі. Ми прийняли закон про мобілізацію, щоб вона відбувалася і була справедливою, і як народні депутати маємо це контролювати. Має бути справедлива мобілізація, щоб в армію йшли люди захищати свою країну. Це треба робити не тільки через штрафи, інші примусові заходи. Має бути ще мотивація, норми щодо якої були частково закладені в законі про мобілізацію, але основні її моменти виписані в законопроекті [№ 11012](#). Закликаю президію і комітет розглянути цей законопроект. Ми маємо показати людям, що головне для нас – набирати в армію не всіх підряд, а вмотивованих, здорових людей. Мобілізація повинна проходити справедливо.

Слава Україні! Будемо підтримувати (*Оплески*).

ГОЛОСИ ІЗ ЗАЛУ. Героям слава!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слово надається народному депутату Фріз Ірині Василівні, фракція політичної партії «Європейська солідарність».

ФРІЗ І.В., член Комітету Верховної Ради України з питань національної безпеки, оборони та розвідки (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Прошу передати слово Миколі Княжицькому.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Княжицький Микола Леонідович. Будь ласка.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань гуманітарної та інформаційної політики (одномандатний виборчий округ № 116, Львівська область, політична партія «Європейська солідарність»). Шановні колеги, вже 10 років триває агресія, і ми всі це пам'ятаємо. Ви знаєте, я щойно приїхав зі Львова. Про що люди говорять в перукарні? Про те, що хапають людей на вулицях, везуть на фронт, дають гранату і кидають на танк. А потім розбомбили цілий потяг і не знають, де ці люди. Люди ховаються по хатах. У кадрах показують тецекашників, які нібито когось десь хапають. Так, хапають і за це треба карати. Але справа в іншому.

Подивіться, як ми змогли мобілізуватися, коли намагалися зробити все, щоб отримати американську допомогу: і влада, і опозиція, і Президент, і парламент, і уряд, і церкви, і релігійні організації. Бо коли ми разом, у нас все виходить. А коли в нас політична влада намагається покласти відповідальність за мобілізацію лише на військових, коли одні думають, як сховатися, а інші – як закрити очі і цього не помітити, то ми маємо реальну катастрофу на фронті з браком людей.

Зараз час об'єднатися. Міністерство економіки має порахувати, хто саме потрібен і на яких підприємствах, бо обезкровлювати економіку не можна. У засобах масової інформації треба розказувати, що наші військові готуються в центрах підготовки, що вони не кидаються на танк з гранатою, що у нас сильна армія, що ми готові плечем до плеча захищати нашу країну. І коли ми говоримо плечем до плеча, то плечем до плеча має стати і Президент, який повинен не просто звертатися і говорити про необхідні наступи, а закликати до мобілізації, і парламент. Усі ці «смішечки», які ми бачимо у телемарафоні, на інших телеканалах, коли висміюються військові, що обурює все суспільство, не сприяють мобілізації. Давайте чесно подивимося в очі одне одному, чесно будемо підтримувати мобілізацію, чесно будемо робити все для того, щоб разом перемогти.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слово надається народному депутату Соколову Михайлу Володимировичу, фракція політичної партії Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина».

Вадим Євгенович Івченко. Будь ласка.

ІВЧЕНКО В.Є., член Комітету Верховної Ради України з питань національної безпеки, оборони та розвідки (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Фракція «Батьківщина». Шановні колеги, однозначно «Батьківщина» підтримує відповідні законопроекти, але хочемо звернути увагу на таке. Сьогодні голодний солдат не здатний виконувати свої функції на передовій. Велика проблема з харчуванням і постачанням продуктів до міст дислокації, 45 відсотків не вистачає. Дещо краща ситуація безпосередньо на передовій. Колеги, пам'ятаєте жарт: «вам табличку приклеить или прибить?»

Коли займаються процесом реформ, від цього не повинен страждати український захисник. Хтось придумав, що потрібно розділити логістику із закупкою. Але хто за це має відповідати, коли сьогодні харчі не доїжджають до пунктів дислокації? Для мене особисто був маркером запит від *Support AZOV*, в якому йшлося про забезпечення картоплею, часником, іншими продуктами харчування. Запитайте у колег з Комітету з питань національної безпеки, оборони та розвідки, скільки до них зверталися і скільки ми допомагаємо як волонтери безпосередньо нашим солдатам. А це функція Міністерства оборони. Якщо ми не будемо звертати увагу, не будемо карати винних у цих провалах, чого очікувати від солдата, який має бути ситий?

Парламентський контроль – це наша функція. Давайте це підтримаємо, але підготуємося до «години запитань до Уряду» і запитаємо уряд про так звані реформи в системі харчування.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Замість Колтуновича виступить Юрій Павленко. Будь ласка.

Шановні колеги, після цього голосуємо. Прошу народних депутатів зайняти свої місця.

ПАВЛЕНКО Ю.О., член Комітету Верховної Ради України з питань гуманітарної та інформаційної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»). Шановний пане Голово! Шановні колеги і український народ! Ми як і 24 лютого 2022 року, так і сьогодні підтримуємо відповідні проекти рішень – укази Президента про продовження воєнного стану та загальної мобілізації.

Насамперед ми висловлюємо вдячність і повагу кожному воїну, солдату і офіцеру, захиснику і захисниці, які протягом 805 днів ціною свого життя і здоров'я захищають незалежність нашої держави, захищають Україну. Разом з тим не менш актуальними за ці 805 днів залишаються проблеми, пов'язані із забезпеченням українського воїна, зокрема індивідуальними засобами захисту і наступу – боекompлектами. Чехарда і постійні зміни з грошовим забезпеченням військовослужбовців не додають впевненості українському солдатові.

Забезпечення харчуванням, організація та управління військами. На жаль, багато залишилося радянського в управлінні і покаранні солдатів, які виконують свої обов'язки. Навчання, підготовка мобілізованих або постійна перепідготовка, зважаючи на нові технології, які застосовує проти нас ворог, – усе це і сьогодні, через 805 днів, залишається актуальним.

Питання ветеранської політики, державної підтримки сімей загиблих українських воїнів. На жаль, немає чіткої стратегії, тактики і дій держави щодо підтримки кожного воїна, який через поранення повернувся до цивільного життя. Саме цього ми вимагаємо від Верховної Ради, а від уряду – чітких відповідей.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, ми завершили обговорення. Переходимо до прийняття рішень. Прошу народних депутатів зайняти свої місця. Шановні колеги, прошу приготуватися до голосування. Я ставитиму на голосування ці два питання по чергово, як і домовилися.

Отже, ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про затвердження Указу Президента України «Про продовження строку дії воєнного стану в Україні» ([№ 11234](#)) у цілому з необхідними техніко-юридичними правками. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 339.

Рішення прийнято.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про затвердження Указу Президента України «Про продовження строку проведення загальної мобілізації» ([№ 11235](#)) у цілому з необхідними техніко-юридичними правками.

Готові голосувати? Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 336.

Рішення прийнято.

Обидва закони прийняті. Дякую, колеги.

Кривошеєв – з процедури. Будь ласка.

КРИВОШЕЄВ І.С., член Комітету Верховної Ради України з питань зовнішньої політики та міжпарламентського співробітництва (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Шановні колеги, згідно зі статтею 6 Регламенту Верховної Ради України Верховна Рада має право вимагати присутності в цій залі будь-якої посадової особи.

Минулого тижня стався черговий випадок, який обував українську бізнес-спільноту – обшуки в приміщеннях *CEO Club*. Упевнений, більшості колег про це відомо. Як і в багатьох подібних випадках тиску на бізнес, фігурував один і той самий орган – Бюро економічної безпеки України.

Оскільки кількість питань до Бюро економічної безпеки вже зашкалює, прошу поставити на голосування пропозицію про запрошення керівника Бюро економічної безпеки до Верховної Ради України. Нехай прийде, прозвітується і відповідь на запитання колег.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, пропозиція зрозуміла.

Ставлю на голосування пропозицію народного депутата Кривошеєва про запрошення на пленарне засідання Верховної Ради України Директора Бюро економічної безпеки України. Прошу голосувати.

«За» – 244.

Рішення прийнято.

Прошу Апарат Верховної Ради України підготувати необхідні документи для запрошення цієї особи.

Дякую.

Колеги, ідемо далі. Наступне питання – проект Постанови «Про Звернення Верховної Ради України до урядів та парламентів іноземних держав, міжнародних організацій, парламентських асамблей у зв'язку з 80-ми роковинами геноциду кримськотатарського народу 1944 року» ([№ 11237](#)).

Ставлю на голосування пропозицію про включення проекту постанови № 11237 до порядку денного сесії. Прошу голосувати.

«За» – 321.

Рішення прийнято.

Ставлю на голосування пропозицію про розгляд цього питання за скороченою процедурою. Прошу голосувати.

«За» – 265.

Рішення прийнято.

Шановні колеги, запрошую до слова як доповідача народного депутата України, Героя України Мустафу Джемільєва.

Будь ласка, Мустафо-ага.

ДЖЕМІЛЄВ М., член Комітету Верховної Ради України з питань прав людини, деокупації та реінтеграції тимчасово окупованих територій України, національних меншин і міжнаціональних відносин (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Шановний пане Голово! Шановні народні депутати! Звернення Верховної Ради України до урядів і парламентів усіх країн світу, парламентських асамблей та міжнародних організацій у зв'язку з 80-річчям депортації і геноциду кримськотатарського народу має велике значення як для України в цілому, так і для корінного народу Криму, який вже одинадцятий рік перебуває під жорсткою окупацією і піддається найчисленнішим репресіям з боку окупантів.

Напевно, у світі не так багато країн, де люди радіють, коли на їхню землю прилітають і вибухають ракети і бомби. Це відбувається сьогодні в Криму, коли наші воїни обстрілюють розташовані на півострові військові бази, порти і аеродроми. Це дає кримськотатарському народу впевненість у тому, що Україна не забула і ніколи не забуде Крим, що жодних мирних переговорів з агресором за рахунок поступок йому Криму чи інших окупованих територій України не буде.

Вельми вагомим є й те, що в преамбулі заяви робиться посилання на Постанову Верховної Ради України від 20 березня 2014 року «Про гарантії прав кримськотатарського народу у складі Української Держави», в якій зазначається, що відповідно до міжнародних норм, зокрема Декларації ООН про права корінних народів, Україна гарантує захист та реалізацію невід'ємного права на самовизначення кримськотатарського народу у складі суверенної і незалежної Української держави. Це дає надію на те, що в Криму після його деокупації нарешті...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, я ніколи цього не робив, але прошу вашого дозволу дати можливість Мустафі-ага завершити свій виступ.

Будь ласка, дайте необмежений час.

Будь ласка, Мустафо-ага, продовжуйте.

ДЖЕМІЛЄВ М. Це дає надію на те, що в Криму після його деокупації нарешті буде захищено невід'ємне право корінного народу і що більше не буде свавілля шовіністично налаштованих чиновників, нащадків, переселених у Крим після депортації кримських татар, росіян, які завжди розглядали Крим як частину якогось «руського міру», тобто російського світу. Вкрай важливо й те, що в заяві міститься заклик до парламентів усіх країн світу визнати депортацію кримськотатарського народу 1944 року геноцидом і висловлюється вдячність тим країнам, зокрема Латвії, Литві, Канаді, парламенти яких уже ухвалили таке рішення.

Я щиро вдячний всім головам фракцій і груп нашого парламенту, які вже підписали проект цього звернення, сподіваюся, що це звернення буде прийнято якщо не одностайно, то майже одностайно. Передаю вам вдячність від своїх співвітчизників в окупованому Криму.

Слава Україні! (*Оплески*).

ГОЛОВУЮЧИЙ. Героям слава! Дякуємо, Мустафо-ага.

Шановні колеги, запрошую до слова голову Комітету з питань зовнішньої політики та міжпарламентського співробітництва Олександра Олександровича Мережка.

Будь ласка, Олександр Олександровичу.

МЕРЕЖКО О.О., голова Комітету Верховної Ради України з питань зовнішньої політики та міжпарламентського співробітництва (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Шановні колеги, з огляду на те, що 18 травня День пам'яті жертв геноциду кримськотатарського народу, Верховна Рада України вкотре має звернути увагу міжнародної спільноти на порушення прав кримських татар.

Відповідно до статті 93 Регламенту Верховної Ради України комітет на своєму засіданні розглянув проект Постанови Верховної Ради України «Про Звернення Верховної Ради України до урядів та парламентів іноземних держав, міжнародних організацій, парламентських асамблей у зв'язку з 80-ми роковинами геноциду кримськотатарського народу 1944 року».

За наслідками розгляду зазначеного проекту постанови комітет ухвалив рішення рекомендувати Верховній Раді України включити згаданий проект постанови Верховної Ради України до порядку денного одинадцятої сесії Верховної Ради України дев'ятого скликання та прийняти його за основу і в цілому з урахуванням техніко-юридичних правок та пропозицій комітету, а саме:

в абзаці 25 тексту проекту Звернення виключити слова «як держави-члена Організації Об'єднаних Націй та постійного члена Ради безпеки Організації Об'єднаних Націй, що систематично не виконує своїх обов'язків»;

після абзацу 25 доповнити текст проекту Звернення новими абзацами у такій редакції: «закликати держави світу приєднатися до чергової резолюції

Генеральної Асамблеї Організації Об'єднаних Націй «Ситуація з правами людини на тимчасово окупованих територіях України, включаючи Автономну Республіку Крим та місто Севастополь», «підтримати запрошення України приєднатися до Північноатлантичного договору 1949 року на наступному ювілейному Саміті НАТО, який відбудеться у липні 2024 року у місті Вашингтон».

Шановні колеги, прошу підтримати рішення комітету та прийняти запропонований проект постанови Верховної Ради України за основу та в цілому з урахуванням техніко-юридичних правок та пропозицій комітету.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Олександр Олександровичу.

Шановні колеги, прошу представників фракцій і груп записатися на виступи (по 2 хвилини) в обговоренні: два – за, два – проти.

Слово надається народному депутату України Задорожному Андрію Вікторовичу, фракція політичної партії «Слуга народу».

ЗАДОРЖНИЙ А.В., голова Комітету Верховної Ради України з питань прав людини, деокупації та реінтеграції тимчасово окупованих територій України, національних меншин і міжнаціональних відносин (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Прошу передати слово Пушкаренку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Арсеній Пушкаренко. Будь ласка.

ПУШКАРЕНКО А.М., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань зовнішньої політики та міжпарламентського співробітництва (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Шановний пане Голово! Шановні колеги! Дорогий український народе! Дійсно, 18 травня відбулася велика трагедія – 80 років тому радянська влада депортувала кримськотатарський народ з їхньої історичної території – з Криму. Це не просто геноцид, це особливий вид геноциду, коли радянська влада зробила все, щоб цієї нації більше не існувало. Буквально за декілька днів всю націю депортували.

Сьогодні, звертаючись до урядів, парламентів, міжнародних організацій світу, ми закликаємо визнати це геноцидом кримськотатарського народу, як було визнано Голодомор геноцидом українського народу, адже минуло 80 років, а злочини москви не покарані, нинішнє керівництво москви чинить їх знову. 10 років тому, на 70-ту річницю, знову почалася окупація Криму. Нині ми бачимо, як переслідуються кримські татари, порушуються їх права, знову повторюються події 80-річної давнини. Тому сьогодні важливо це пам'ятати.

У нашому зверненні ми апелюємо до того, що має бути відновлено територіальну цілісність України, включаючи територію Криму. Українська формула миру, де йдеться про повернення всіх наших заручників, всіх наших

полонених, у тому числі й кримських татар, має бути імплементована, Міжнародний спеціальний трибунал повинен покарати росію за злочини, які продовжуються і сьогодні.

Слава Україні!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Героям слава!

Слово надається народному депутату Наливайченку Валентину Олександровичу, фракція політичної партії Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина». Будь ласка.

Крулько Іван Іванович. Будь ласка.

КРУЛЬКО І.І., *перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»)*. Фракція «Батьківщина». Дуже символічно, що це звернення до парламентів світу, урядів, міжнародних організацій ми приймаємо саме сьогодні, в День пам'яті та перемоги над нацизмом у Другій світовій війні 1939-1945 років. Усі тоталітарні режими діють однаково. Хто може створювати їм потенційну загрозу? Ті, хто має іншу думку, вони підлягають знищенню тоталітарним режимом. Так само діяв тоталітарний комуністичний режим стосовно різних народів на території України.

Кримські татари стали жертвами депортації, геноциду кримськотатарського народу з однієї причини – вони хотіли жити вільно на своїй землі, хотіли мати власну думку, а, отже, загрожували ідеям, які ніс комуністичний тоталітарний режим, про те, що не може бути жодних народностей, є один «советській» громадянин. Саме тому й українці були об'єктом для злочинів геноциду з боку кремлівського тоталітарного режиму.

Що змінилося з того часу? Лише те, що зараз путінський режим має іншу вивіску під назвою росія, а насправді це продовження «советських» тоталітарних злочинів. Тому, як ті, хто вчиняв злочини проти кримських татар, українців, інших національностей, так і нинішні путіністи мусять понести відповідальність за злочини геноциду, які вони здійснюють стосовно інших народів.

Україна має бути вільною. Кримські татари почуватимуться вільними тільки в незалежній Українській державі. Кримський народ житиме разом з українцями у звільненому від російського тоталітарного режиму Криму.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Павленко Юрій Олексійович, група «Платформа за життя та мир». Будь ласка.

ПАВЛЕНКО Ю.О. Шановний пане Голово! Шановні колеги! Шановний український народ! Ми підтримуємо Звернення Верховної Ради України до парламентів світу, урядів, міжнародних організацій щодо визнання геноцидом тих дій, які вчинив комуністичний, радянський, російський режим проти кримськотатарського народу 80 років тому. Сьогодні ми висловлюємо солідарність з кримськотатарським народом.

На жаль, непокаране зло знову повернулося на наші землі. Нащадки тих, хто 80 років тому знущався над кримськотатарськими людьми, сьогодні вчиняють злочини на наших теренах від Донбасу до Галичини, від Криму до Чернігівської, Сумської, Харківської областей. Російські окупанти знущаються, вбивають, викрадають українських громадян і дітей. Тому ми повинні зробити все, щоб кожний злочин, вчинений на нашій землі російським окупантом, був покараний.

Ми підтримуємо звернення до парламентів, міжнародних організацій, урядів стати пліч-о-пліч з Українською державою аби дати жорстку відсіч окупантам, аби створити Міжнародний спеціальний трибунал для того, щоб кожний, починаючи від путіна і далі, був притягнутий до максимальної відповідальності, щоб це зло більше не повернулося не тільки на українські землі, а й на землі будь-якої держави світу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Федина Софія Романівна. Будь ласка. Це завершальний виступ, після цього голосуємо (*Шум у залі*). А, ще 1 хвилина для виступу від «Голосу», так?

Федина передає слово Іоновій.

ІОНОВА М.М., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань зовнішньої політики та міжпарламентського співробітництва (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Шановний пане Голово! Шановні народні депутати! Трагедія кримськотатарського народу не має строку давності, не має прощення, тому що геноцид – це найстрашніший злочин, який може бути вчинений проти народу, і він не може бути виправданий жодним аргументом.

Режими, які вдаються до таких злочинних дій, заслуговують на найвищу міру покарання. Путінський режим є наступником сталінського режиму, який нищив цілі народи, в тому числі кримськотатарський і український.

Сьогодні наші народи б'ються пліч-о-пліч з путінськими ордами не лише за Крим і Донбас, а й за право жити вільно, безпечно на своїй землі, а також за те, щоб знову не стати жертвою геноциду. Тисячі українців, кримських татар стали жертвами російського вторгнення в Україну, яке триває вже понад 10 років (ми маємо чітко зазначати термін цієї російської агресії). Ще досі багато наших співвітчизників – кримських татар, українців перебувають у полоні путінських катів.

У 80-у річницю депортації кримських татар з Криму Верховна Рада не лише вшановує пам'ять жертв цього страшного геноциду, а й закликає світ стати пліч-о-пліч з українцями, кримськими татарами, іншими народами, які вільно живуть у нашій державі. Обов'язок держави відстояти всі політичні права кримськотатарського народу в повному обсязі. Ми маємо закликати світ, щоб пам'ятали. Ми повинні бути вдячні тим, хто розуміє і підтримує Україну, але водночас посилювати санкційну політику, гуманітарну допомогу, особливо

в питанні звільнення наших громадян. Ми маємо сприяти тому, щоб Заходом були прийняті стратегічні рішення щодо членства України в ЄС та НАТО.

І насамкінець хотіла б сказати, що ми вдячні силам безпеки та оборони, які дистанційно вже визволяють Крим. «Міст диявола» – Кримський міст має бути зруйнований.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Хто виступатиме від фракції «Голос»?
Юрчишин Ярослав Романович, і після цього голосуємо.
Запросіть народних депутатів до залу.
Будь ласка, Ярославе Романовичу.

ЮРЧИШИН Я.Р. Звісно, ми будемо підтримувати цей проект постанови. Окремо я хотів би подякувати представникам кримськотатарського народу, які не замкнулися у своєму горі, яких не зламала трагедія. І зараз наші колеги Мустафа Джемільєв, Ахтем Чийгоз, Рефат Чубаров, Рустем Умеров, Таміла Ташева борються за те, щоб світ визнав геноцид і депортацію не лише кримськотатарського народу, а й інгушів, черкесів, чеченців. Тобто встановлюють відповідальність за злочини росії стосовно інших корінних народів і тих народів, які, на жаль, досі не мають власної держави, хоча мають на це повне право. За це вам, колеги, величезна подяка.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, ми завершили обговорення цього питання. Переходимо до прийняття рішення. Прошу народних депутатів зайняти місця.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Постанови «Про Звернення Верховної Ради України до урядів та парламентів іноземних держав, міжнародних організацій, парламентських асамблей у зв'язку з 80-ми роковинами геноциду кримськотатарського народу 1944 року» ([№ 11237](#)) у цілому з урахуванням пропозицій комітету та необхідними техніко-юридичними правками.

Шановні колеги, готові голосувати? Прошу народних депутатів голосувати.
«За» – 317.

Рішення прийнято.

Покажіть по фракціях і групах.

Дякую, колеги.

Рухаємося далі, шановні колеги. Наступне питання – проект Закону «Про внесення змін до Кримінального, Кримінального процесуального, Кримінально-виконавчого кодексів України та інших законів України щодо запровадження інституту умовно-дострокового звільнення осіб від відбування покарання для безпосередньої їх участі у обороні країни, захисті її незалежності та територіальній цілісності» ([№ 11079-1](#)). Друге читання.

Шановні колеги, на засіданні Погоджувальної ради ми домовилися про такий регламент розгляду цього питання: виступ від фракції «Європейська солідарність» – 5 хвилин; виступ від фракції «Батьківщина» – 7 хвилин і голосування однієї поправки щодо повного її врахування; виступ народного депутата Мамки – 3 хвилини; виступ Скороход від депутатської групи «Партія «За майбутнє» – 7 хвилин; від фракції «Голос» – п'ять поправок; народний депутат Радіна – 23 поправки в кінці (*Шум у залі*). І ще в Разумкова поправка, так? Добре.

Шановні колеги, переходимо до виступів. Починаємо з фракції «Європейська солідарність». Хто виступатиме?

Артур Володимирович Герасимов. Будь ласка, 5 хвилин.

ГЕРАСИМОВ А.В. Шановний Руслане Олексійовичу! Шановні українці! Шановні колеги! У назві законопроекту є дуже важливі слова «оборона країни». Але чи стосується цей законопроект оборони країни напряду? Знаєте, виникають великі сумніви. Окрім цього, якщо ви говорите про оборону країни, про те, що нам зараз потрібні люди в окопах, то чому ви не говорите про те, що має бути значно покращена ситуація з фортифікаціями. І коли парламент пропонує підставити плече, створивши тимчасову комісію для того, щоб ретельно підійти до вирішення питання щодо ситуації з фортифікаційними спорудами, допомогти у їх побудові, чомусь монобільшість і Офіс Президента категорично проти цього. Що ви приховуєте з фортифікаціями? Мабуть, те, що їх часто немає і ми стикаємося з ситуацією, коли наші військові повинні відходити на другу лінію оборони, якої фізично не існує. Про це треба говорити, коли кажемо, чи потрібні нам люди в окопах. Звичайно, потрібні, але вони мають бути захищені. Це перший момент.

Другий момент. Люди в окопи мають іти тільки після того, як їх навчили воювати. Представники «Європейської солідарності» відвідали навчальні центри. Ми подивилися, яких зусиль докладають інструктори, 90 відсотків із них пройшли фронт, в те, щоб кожен мобілізований, кожен доброволець, кожен солдат був навченим. Але однієї бойової гранати на весь період навчання недостатньо, щоб люди розуміли, що вони навчені. Ці моменти треба виправляти, і тоді люди добровільно і з набагато більшою мотивацією підуть на передову.

Третій надважливий момент – термін служби. Він має бути зрозумілим. Мобілізація до лав Збройних Сил України не може бути квитком в один кінець. Можна дискутувати про терміни, про умови, але це має бути зрозуміла історія для кожного, хто сьогодні боронить державу, для кожного, хто прийде їм на зміну. Ротації – це питання серйозно впливає на мотивацію. Не можна постійно тримати людей у бойових активних діях без ротацій, без жодного відпочинку. Вони герої, вони намагаються витримувати, але дуже багато гине саме через те, що немає ротацій. Це має бути узаконено, це значно підвищить мотивацію тих, хто має йти на передову.

І останній, але теж надважливий момент. Коли ми говоримо про мотивацію, ми говоримо і про забезпечення військових, а з цим, на жаль, є великі проблеми і зараз, на третьому році повномасштабного вторгнення. Чого тільки вартує ситуація з дронами. Ми всі пам'ятаємо, як забирали ПДФО у місцевих громад, причому ми пояснювали у цьому залі, що цей податок використовується саме для підтримки військових частин, які дислокуються в цих громадах, чи представників, які служать у цих частинах і родом із цих громад. Тоді ніхто «Європейську солідарність» не послухав, закон був проголосований. У результаті гроші забрали в Київ і досі невідомо, де вони. На папері дрони мають бути на фронті, а в реальному житті їх там немає, переважну більшість дронів досі постачають волонтери і благодійники.

І насамкінець. Коли ми обговорюємо такі важливі закони, присутність журналістів і обізнаність суспільства є обов'язковими критеріями таких обговорень. Що ми маємо? Нам сьогодні з пафосом оголосили, що журналісти вже повернулися в будівлю Верховної Ради України. Але вони десь там, у закутках на третьому поверсі, не бачать пленарного засідання, бо не присутні на балконі, не бачать реальної поведінки народних депутатів, а мають бути тут, у залі, і ми будемо цього добиватися.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я хочу вам повідомити, вони бачать, вони слідкують за трансляцією на третьому поверсі. Необов'язково бути на балконі, можна дивитися пряму трансляцію. Але на відміну від багатьох народних депутатів вони дотримуються законодавства і викладуть це через годину після завершення.

Дякую, шановні колеги, рухаємося далі.

Будь ласка, Юліє Володимирівно, у вас 7 хвилин, потім поставимо на голосування поправку 402 для повного її врахування.

ТИМОШЕНКО Ю.В. Шановні колеги, фракція «Батьківщина» підтримує законопроект №11079-1, ми будемо голосувати за. Але, користуючись статтею 116 Регламенту Верховної Ради України, ми внесли до цього законопроекту поправку 402, яку враховано частково. Поправка має дві частини, норми яких базуються на досвіді роботи тимчасової слідчої комісії щодо надання допомоги пораненим військовим. Я хотіла б, щоб ви звернули на це увагу, бо сидите в цьому залі завдяки нашим воїнам, героям і героїням, які кладуть своє здоров'я і життя за Україну. Ми щодня згадуємо їх у цьому залі, щодня дякуємо їм за їхній героїчний вчинок, але давайте подивимося, як ми ставимося до них.

Отже, в першій частині поправки йдеться про те, що військовослужбовець, який отримав поранення під час виконання бойового завдання, проходить лікування у закладах охорони здоров'я всіх форм власності: комунальних, тих, які підпорядковуються армії, приватних – будь-яких (ми зобов'язані дати нашим героям і героїням найкращий рівень надання медичної допомоги), причому медична та реабілітаційна допомога надається у повному обсязі до повного одужання за рахунок державного бюджету. Скажіть, що тут не так? Можливо,

ми в чомусь заплуталися? Можливо, коли відмиваються гроші, сотні мільярдів гривень, на закупівлях, то їх краще витратити на лікування і реабілітацію наших військових? Чи вони не заслужили доліковуватися за державний кошт у приватних клініках, там, де вони проходять реабілітацію, в тих центрах реабілітації, яким вони довіряють? Хіба вони не заслужили? Ось ця частина поправки, на жаль, не врахована, бо, кажуть, на це немає грошей. Хіба це можливо?

Я вас прошу підтримати цю поправку в цілому, це дуже важливо для захисту наших військових. Не будьте байдужими. Не можна дивитися на те, як батьки возять на інвалідних візках поранених хлопців і дівчат, які лікуються в приватних клініках за власні кошти. Поясніть, чому так відбувається.

Друга частина поправки, яка врахована, стосується забезпечення наших військовослужбовців, які проходять лікування в комунальних закладах охорони здоров'я, п'ятиразовим харчуванням, причому підвищеної калорійності. Наразі НСЗУ (Національна служба здоров'я України) закладає для комунальних лікарень на добове харчування, вдумайтеся, – 39 гривень 70 копійок. Скажіть, яке може бути п'ятиразове харчування підвищеної калорійності за 39 гривень 70 копійок? Це ми, українці, стільки виділяємо для наших поранених героїв?! Я дякую пану Іонушасу, команді «Слуга народу» за врахування цієї частини поправки. Ідеться про те, щоб гроші Міністерства оборони, виділені на харчування військовослужбовців, рухалися за ними навіть тоді, коли вони перебувають у лікарнях після поранення, щоб у них було повноцінне харчування. Поправка правильна, це не потребує жодних додаткових змін до бюджету, але повністю виправить ситуацію. Комунальна лікарня надсилає Міністерству оборони щомісячний звіт за щоденне харчування за нормами, затвердженими Міністерством оборони, яке здійснює оплату надання послуги по факту. Як ви зрозуміли, норму щодо повноцінного лікування і реабілітації за кошти державного бюджету не враховано, а норму щодо харчування враховано.

Якщо ми як країна, як нація ставимося до лікування і реабілітації наших героїв з відкритим серцем, з повною віддачею, прошу поправку 402 врахувати повністю. І тоді ми зможемо виконати обов'язок держави та української нації перед нашими тяжкопораненими бійцями, перед нашими героями і героїнями, які всупереч всьому, в тому числі своїм власним страхам, пішли воювати за нашу рідну державу, віддавати своє здоров'я і життя. Якщо поправку не буде підтримано в повному обсязі, це означатиме, що лікуватимемо поранених за остаточним принципом: скільки виділили копійок, на стільки й будемо лікувати. Так не можна! Думаю, треба віддати нашим воїнам належне. Я вірю в те, що цей парламент, який іноді приймає страшні речі стосовно військовослужбовців, все-таки віддасть належну шану і зробить те, що є нашим моральним обов'язком. Прошу проголосувати за врахування поправки 402 в повному обсязі.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Юліє Володимирівно.

Шановні колеги, поправка 402 врахована частково. Водночас Юлія Володимирівна щойно пояснила свою позицію і наполягає на врахуванні поправки в повному обсязі.

Ставлю на голосування поправку 402 авторства Тимошенко і колег для її повного врахування. Прошу голосувати.

«За» – 123.

Рішення не прийнято.

Поправка залишається врахованою частково.

Далі у нас виступ Григорія Миколайовича Мамки, 3 хвилини. Після цього – Скороход від групи «Партія «За майбутнє», 7 хвилин.

Будь ласка, Григорію Миколайовичу.

МАМКА Г.М., *заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань правоохоронної діяльності (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»).* Шановні народні депутати, хочу звернути увагу на ту роботу, яку повинні здійснювати народні депутати, держава Україна. Це про можливість вибрати ту чи іншу роботу, можливість в нормувати ті чи інші правовідносини. Законопроектом, який ми розглядаємо, частково щось в нормується, не надається повного механізму, але нам необхідно його приймати. На чому я хотів би акцентувати увагу? Про такі важливі закони необхідно говорити і ставити термін щодо інформування Верховної Ради про його виконання, недоліки, які заважають їх виконувати в повному обсязі. На жаль, цього немає ні в законопроекті, ні в процедурах, ні в Регламенті.

Є думка, що теоретично норми законопроекту допоможуть, але хотілося б побачити практичну дію закону. У чому полягає практика? У тому, щоб норми закону були зрозумілими для людей, які його виконуватимуть, для громадян України, для тих осіб, які вже відбувають покарання. Декілька етапів у стадії судового, досудового розгляду. Це в нормовано. Якщо людина іде захищати або призивається до лав Збройних Сил України, зупиняється судовий розгляд справи до закінчення війни, потім він продовжується. Норми цього законопроекту стосуються осіб, які уже відбувають покарання. Наразі можна відбутися покарання і умовно-достроково звільнитися, але держава за порушення умовно-дострокового звільнення накладає покарання – повернення назад, штрафи, нагляди та інше. Так ось, у цьому законопроекті немає жодного покарання за порушення умовно-дострокового звільнення від відбування покарання. У ньому зазначається, що лише за умови підписання датованого контракту, бо контрактів вічних не буває. Чи це не буде якоюсь черговою схемою ухилення від відбування покарань, ухилення від призову, від виконання умов контракту? Тут дуже багато ризиків.

У мене дуже просте прохання: через місяць проаналізувати і внести зміни, щоб закон дієво працював і була можливість держави виконувати...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Григорію Миколайовичу.
Анна Костянтинівна Скороход. Будь ласка, 7 хвилин.

СКОРОХОД А.К., член Комітету Верховної Ради України з питань енергетики та житлово-комунальних послуг (одномандатний виборчий округ № 93, Київська область, політична партія «Слуга народу»). Колеги, сама ідея мобілізації ув'язнених хороша, але в законопроекті не реалізована. Законопроект ні про що. Сьогодні ми всі спостерігаємо за тим, як людей гребуть з вулиць, підприємств, як то кажуть, виконувати обов'язок, а засуджену особу згідно з нормами цього законопроекту запитують: чи хоче він, засуджений, укласти контракт? Тобто всі люди лохи, а засуджені, виходить, не лохи. Як таке може бути? Як ми можемо питати в людей, які відбувають покарання, про те, чи бажають вони піти в армію чи ні. Чому ми не запитуємо про це пекаря, вчителя, аграрія, інших? Чому одні мають свої законні права та інтереси, а інші – ні? Чому ми говоримо, що змушені порушувати конституційні права людини на період дії воєнного стану? Але це не стосується людей, які відбувають покарання. Чому в законопроекті не враховані люди, які мають судимість? Тобто, якщо ти маєш судимість, тебе призвати не можуть, лише виключно за твоїм бажанням. Це якийсь дуже дивний підхід. Тобто, якщо ти законослухняний громадянин, ти лох, тебе призвуть, а якщо ти маєш судимість, ти вже не лох, тебе питають, чи бажаєш ти бути призваним, чи не бажаєш. Такий підхід до людей... Ну, я не знаю, як про це говорити, це ненормально.

Далі. Скажіть, чому в цьому законопроекті немає мотиваційної складової? Чому засуджених на 5, 10, 15 років урівнюють? У нас що, контракт з армією – це акт гуманізму? Такого не може бути. Має бути мотиваційна складова. Якщо вона є, ми зможемо призвати більше людей. Чому не враховують тих людей, які перебувають на пробації? Чому людям просто включають гімн, це їхнє відбування покарання? Це нормально? Скажіть, будь ласка, чому інші мають іти воювати, а певна категорія осіб – ні? Ми що, формуємо касту добровольців? Я не розумію, чому не враховані всі поправки, які пропонувалися. На засіданні тимчасової слідчої комісії це питання розглядалося, вивчалося, досліджувалося, була повністю виписана процедура, і це все подали у вигляді поправок до законопроекту. Усе відхилено. Я не розумію такого підходу до людей. Я не розумію, чому одні мають привілеї, а інші – ні.

Колеги, чи знаєте ви, скільки на сьогодні вчиняється дрібних злочинів, у тому числі в прифронтових містах? А знаєте, чому? Тому що люди розуміють, що тоді вони не будуть мобілізовані до лав ЗСУ. Вони кажуть, що з домовини виходу немає, а з тюрми є. Це нормально? Сьогодні люди навмисно вчиняють дрібні злочини, щоб не бути призваними в армію. Не може бути добровільності стосовно цієї категорії осіб. Якщо громадянин України має обов'язок, то і засуджені, і ті, хто перебуває на пробації, і ті, хто має судимість, теж мають обов'язок, а не добровільність. Так не може бути! Інакше ми просто спотворюємо відносини в суспільстві, у нас виокремлюється каста.

Колеги, цей законопроект потрібно доопрацювати. Це дуже важливе питання. Так, їх треба призивати, ми всі це розуміємо, але має бути виписана процедура. Не може бути такого, що особу звільняють, а далі за ним в два, три ряди виставляють охорону. Це не бойові одиниці. Є комбриги, комбати, які кажуть, що забиратимуть. У нас є купа звернень від засуджених, від тих, хто зараз перебуває під слідством, з проханням дати можливість мобілізуватися до лав ЗСУ. Але таких дуже мізерна частка, набагато більше людей, які, ще раз повторюся, навмисно вчиняють злочини, щоб не бути мобілізованими. Треба переглянути підхід, процедуру призову на військову службу. Не можна простих людей хапати повсюдно. Подивіться, що відбувається: в буси заштовхують, ходять по підприємствах, по будинках, чоловіки із хати бояться вийти, в жіночий одяг перевдягаються, щоб їх не схопили десь на вулиці. А ми тут засуджених запитуємо: а чи не маєш ти, пане засуджений, бажання підписати контракт? Це, я не знаю, якийсь мультимедіа чи що? Якась паралельна реальність: одним – можна, вони повинні, а інших – ми запитаємо.

Давайте притримуватися прав людини і громадянина до всіх, а не виключно до засуджених. Законопроект треба доопрацювати. Прошу не підтримувати.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. У мене записано, що фракція «Голос» має п'ять поправок на голосування. Хто буде?..

Юрчишин. Будь ласка. Тільки називайте спочатку номер поправки.

ЮРЧИШИН Я.Р. Дуже дякую. Ми сконцентрувалися не на п'ятьох, а на трьох поправках – 20, 21, 22, щоб ви підготувалися. Прошу поставити час спочатку, щоб я зміг представити.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, обнулите час.

Ви по одній представлятимете чи...? По одній. Добре.

Поправка 20. Юрчишин, фракція «Голос». Будь ласка.

ЮРЧИШИН Я.Р. Колеги, дуже дякуємо комітету за обмеження списку тих, хто вчинив вбивство, і які зможуть користуватися цією можливістю. Але залишилося ще умисне вбивство і заподіяння тяжких ушкоджень, які призвели до загибелі. Я не розумію, як ми зможемо пояснити родичам. Це невелика кількість осіб, але дуже просимо зняти можливість для таких злочинців долучатися до наших Збройних Сил.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Позиція комітету щодо поправки 20.

ІОНУШАС С.К., голова Комітету Верховної Ради України з питань правоохоронної діяльності (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Шановні колеги, комітет цю поправку

відхилив. Сформований виключний список осіб, які матимуть право на умовно-дострокове звільнення. Ця позиція погоджена з міністерствами оборони, юстиції, внутрішніх справ, Генеральним штабом. Недоцільно розширювати перелік злочинів, за вчинення яких засуджена особа не підпадає під дію норм такого закону.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, поправка 20 авторства Устінової і Юрчишина. Вона комітетом відхилена. Водночас автори наполягають на її врахуванні.

Ставлю на голосування поправку 20 для врахування. Прошу голосувати.

«За» – 119.

Рішення не прийнято.

Поправка 21. Вона врахована частково, але, я так розумію, Ярослав Романович наполягає на її повному врахуванні.

Будь ласка, Ярославе Романовичу, вам слово.

ЮРЧИШИН Я.Р. Шановні колеги, ця поправка стосується можливості уникнути покарання для людей, які були засуджені за статтями, які розглядає Вищий антикорупційний суд. Таких людей небагато, але до них є пильна увага. І тут сформований дуже дивний підхід комітету. Наприклад, якщо це народний депутат, він такою можливістю скористатися не може, а якщо це Ігор Валерійович Коломойський, в перспективі він зможе скористатися такою можливістю.

Пропозиція дуже проста за визначенням: розглядає справу Вищий антикорупційний суд, ці люди не мають можливості скористатися такою поправкою.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Позиція комітету щодо поправки 21.

ІОНУШАС С.К. Шановні колеги, ми врахували цю поправку частково. Позиція комітету полягає в тому, що за особливо тяжкі корупційні кримінальні порушення особи не повинні мати право на умовно-дострокове звільнення. Але ми подивилися трохи ширше і додали до цього списку тих осіб, які займали особливо відповідальне становище. Цей законопроект не про політику, не про колишніх топ-високопосадовців, а про те, щоб надати можливість захищати нашу державу тим, хто бажає.

Тому ми врахували поправку частково, погоджуючись частково з позицією пана Юрчишина.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, поправка 21 авторства Юрчишина і колег. Вона врахована частково. Позицію обох сторін ви почули. Водночас автори наполягають на повному врахуванні цієї поправки.

Ставлю на голосування поправку 21 для її врахування. Прошу голосувати.
«За» – 173.

Рішення не прийнято.

Поправка залишається врахованою частково.

Поправка 22. Устінова. Перепрошую, Юрчишин. Просто авторство Устінової і колег. Юрчишин як один із авторів. Будь ласка.

ЮРЧИШИН Я.Р. Дуже дякую. Справді ці поправки ініціювала наша колега з профільного комітету Олександра Устінова. Даною поправкою пропонується не давати можливості умовно-достроково звільнити людей від відбування покарання, засуджених за великі корупційні злочини. Пам'ятаєте «короля контрабанди» Альперіна? Гучне затримання, довго триває процедура... Але якщо ми приймемо законопроект у такій редакції, він зможе одразу після вироку, наголошую, після вироку скористатися цим і піти служити. Куди служити? Напевно, в якісь контрабандні війська.

Колеги, прошу підтримати нашу поправку і не дозволити таким людям виходити згідно з нормами такого закону.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, позиція комітету.

ІОНУШАС С.К. Фактично це дублююча поправка. Позиція комітету – відхилити. Ми вже проголосували попередні поправки. Позиція не змінилася.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Поправка 22 авторства Юрчишина і колег. Вона комітетом відхилена. Аргументацію обох сторін ви почули. Водночас автори вимагають поставити цю поправку на голосування для її врахування.

Ставлю на голосування поправку 22 для її врахування. Прошу голосувати.
«За» – 140.

Рішення не прийнято.

Далі поправка 23 Радіної, потім – три поправки Разумкова і 8 хвилин на виступ замість своїх решти поправок. Після цього будемо голосувати. Зрозуміли, колеги?

Поправка 23. Вона врахована частково. Будь ласка, Анастасіє Олегівно.

РАДІНА А.О., голова Комітету Верховної Ради України з питань антикорупційної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Шановні колеги, я не наполягаю на голосуванні поправки, оскільки вона, на жаль, не вбудовується в таблицю, підготовлену комітетом. Але я дуже прошу мене почути.

Чи потрібен цей законопроект для посилення фронту? Так. Чи всі норми цього законопроекту про посилення фронту? На жаль, ні. У цьому законопроекті

ми лишаємо шпаринки, через які відповідальності можуть уникнути особи, наприклад, засуджені за хабар 690 тисяч гривень, або особи, які вимагали від бізнесу 50 тисяч доларів для правоохоронців за умовний дах. Виникає питання, і його нам ставлять люди: чи точно ці особи не сидітимуть у в'язниці, а підуть на передову? Колеги, в людей виникають сумніви, ми підриваємо віру людей у справедливість. Люди думають, що ці особи, звільнені від відповідальності, використають свою здатність організовувати схеми і поїдуть охороняти корівник в Закарпатську область. Вважаю, для цієї шпаринки ми маємо...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Анастасіє Олегівно, ви не наполягаєте, так?

Шановні колеги, залишилися поправки Разумкова Дмитра Олександровича.

Дмитре Олександровичу, назвіть, будь ласка, поправки, які будете доповідати, а потім у вас ще виступ на 8 хвилин замість решти ваших поправок.

Разумков. Будь ласка.

РАЗУМКОВ Д.О., народний депутат України (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Дякую, Руслане Олексійовичу. Поправка 30 комітетом відхилена, а отже залишається пропозиція, яка виглядає дуже дивною, про застосування умовно-дострокового звільнення стосовно осіб, які вчинили вбивство однієї людини чи новонародженої дитини, вбивство, вчинене з особливою жорстокістю, та інші види кваліфікованого вбивства. Я все розумію, але дуже слабо вірю в те, що вони захищатимуть державу, а не будуть звільнені нібито захищати державу, а потім тікатимуть, і ми будемо знову їх ловити по всій державі, тому що такі речі навряд чи можна виправити навіть буцегарнею.

Колеги, прошу підтримати нашу поправку 30.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Позиція комітету щодо поправки 30.

Будь ласка, Сергію Костянтиновичу.

ІОНУШАС С.К. Шановні колеги, даною поправкою передбачається, що засуджені за скоєння умисного вбивства двох або більше осіб, не мають права на умовно-дострокове звільнення. Так було в першому читанні, залишається й зараз. Щодо інших пропозицій, то комітет вважає недоцільним розширювати перелік злочинів, за вчинення яких особи не підпадатимуть під дію норм такого закону.

Тому, колеги, комітет відхилив поправку, ретельно її вивчивши.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Поправка 30 авторства Разумкова і колег. Вона комітетом відхилена. Автор вимагає поставити поправку на голосування для її врахування. Позицію комітету ви почули. Прошу голосувати.

«За» – 122.

Рішення не прийнято.

Дмитре Олександровичу, будь ласка, назвіть номер наступної вашої поправки.

РАЗУМКОВ Д.О. Дякую, Руслане Олексійовичу. Наступна поправка 41. Передбачається не застосовувати умовно-дострокове звільнення до осіб, які засуджені за вчинення найсерйозніших військових злочинів та злочинів проти людства. Я хотів би почути позицію комітету, чим вони керувалися, коли пропонували дати можливість іти на фронт особам, які вчинили злочини проти людства. Якщо вони з'являться там, це виглядатиме як диверсія. Це використовуватиметься ІІСО, нас не зрозуміють наші міжнародні партнери, Організація Об'єднаних Націй, Європейський суд з прав людини, багато інших важливих інституцій, які сьогодні нас підтримують. Я розумію, що ми хочемо наповнити фронт людьми, в тому числі й завдяки прийняттю цього законопроекту, але це не означає, що ми маємо право піти шляхом росії.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, позиція комітету щодо поправки 41.

ІОНУШАС С.К. Шановні колеги, у нас немає таких злочинів – проти людства, є злочини проти людяності. Комітет відхилив цю поправку.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, поправка 41 Разумкова і колег. Вона комітетом відхилена. Автори вимагають поставити її на голосування. Позиції ви почули.

Ставлю на голосування поправку 41 для її врахування. Прошу голосувати.

«За» – 112.

Рішення не прийнято.

Дмитре Олександровичу, будь ласка, назвіть номер наступної вашої поправки.

РАЗУМКОВ Д.О. Дякую. Поправка 204. Шановні колеги, поправкою пропонується заборонити створювати штрафбати. Якщо ви хочете залучати людей, щоб вони замість буцегарні пішли захищати Батьківщину, маєте дати їм можливість, як пропонує команда «Розумної політики», стати частиною тих підрозділів, в яких вони будуть корисні. Якщо будете створювати штрафбати, отримаєте так званий Вагнер. Ну, ви ж будете ставити загороджувальні заони, ви отримаєте незрозумілі підрозділи, які не виконуватимуть жодну корисну функцію, окрім того, що їх треба буде охороняти на фронті, тобто знімати ще

додаткових людей з захисту Батьківщини, щоб цих осіб хтось і вдень і вночі охороняв. Ще раз повторюю, ми не росія, ми не можемо йти таким шляхом, плюс завтра все це знову використовуватиме ПСО.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, позиція комітету щодо поправки 204.

ІОНУШАС С.К. Дякую за нагадування, що ми не росія. Дійсно, ми не росія, тому прислуховуємося до позиції Міністерства оборони, Генерального штабу. Це саме їх позиція – не вводити осіб, які отримують умовно-дострокове звільнення, до загальних батальйонів. Але хочу зазначити, ми розуміємо, що обставини по-різному можуть скластися, тому певним чином прописали можливість Кабінету Міністрів України врегулювати окремі процедури.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, поправка 204 авторства Разумкова і колег. Вона комітетом відхилена. Аргументи ви почули. Автори наполягають на врахуванні цієї поправки.

Ставлю на голосування поправку 204 для її врахування. Прошу голосувати.
«За» – 111.

Рішення не прийнято.

Дмитре Олександровичу, зараз ваш виступ – 8 хвилин. Будь ласка. Після цього, шановні колеги, голосуємо за законопроект у цілому.

РАЗУМКОВ Д.О. Шановні колеги, сьогодні ми вкотре стикаємося з ситуацією, коли будь-яку нормальну ідею можемо перетворити на казна-що. Був абсолютно поганий законопроект, але всі фракції, групи, команди, в тому числі «Розумної політики», подавали поправки або альтернативні законопроекти, норми яких виконували функції, які просили армія, спецпризначенці, ГУР, ті, хто дійсно потребує тих людей, які перебувають у місцях позбавлення волі. Що сьогодні приймаєте ви? Нас, можливо, потім покажуть в ефірі, тому я прямо казати не буду, але це абсолютно не відповідає тим цілям, які закладалися в цей законопроект. Ви отримаєте негатив по всіх фронтах, ви отримаєте негатив з боку ПСО, що створюєте український «Вагнер» і штрафбати, що, на жаль, щойно підтвердив голова комітету і це є в цьому законопроекті. Окремі процедури Кабміну, щось, хтось, як – це ні про що, відповідати за це будете ви і вам казатимуть, що ми йдемо шляхом росії, чого не можна допустити ні як всередині країни, так і на фоні міжнародної підтримки, бо вона падатиме. Це перше.

Друге. Ми пропонували, щоб особа, яка перебуває в місці позбавлення волі, йшла служити в той підрозділ, в якому вона буде корисна, принесе позитив для підрозділу, для держави, і завдяки своєму вчинку зменшить свій строк у місці позбавлення волі. Що ви приймаєте? Ви приймаєте такий закон, який не працюватиме, його норми зменшать кількість осіб, які можуть іти служити в Збройні Сили України.

Я хотів би, якщо можна, щоб була ремарка голови комітету про те, на яку кількість осіб, які перебувають у місцях позбавлення волі, розраховують, що після прийняття цього законопроекту вони підуть служити в Збройні Сили України. Потім, через декілька місяців, порівняємо, що планувалося і що отримаємо. У кращому випадку, виходячи з норм вашого законопроекту, це буде 500 осіб. Дай Боже, щоб я помилявся. Але, якщо я не помиляюся, то за це має хтось відповідати. Тут залишаються норми про добровільність. А скажіть, будь ласка, багато тих осіб піде в штрафбат? Багато із них піде туди, де їх не цінуватимуть? Ми ж зараз говоримо не лише про вбивць, ми говоримо про велику кількість людей, які сьогодні могли б захищати Батьківщину, але цього не робитимуть, тому що розумітимуть, що такий закон не дасть жодного позитиву ні їм, ні армії, ні країні. І це буде відповідальність персонально кожного, хто за це проголосує. Ще раз повторюю, багато правильних речей подається, але потім вони перетворюються на смітник. І сьогодні, це той самий приклад.

Я ще раз звертаюся до вас, Руслане Олексійовичу, і до голови комітету з проханням поінформувати потім, скільки осіб відповідно до цього законопроекту планують мобілізувати до лав Збройних Сил України. Якщо мова іде про декілька сотень, то взагалі не варто було його вносити. Взагалі! Це така сама ситуація, як була з прийняттям закону про мобілізацію. Я в залі запитував багатьох із тих, хто натиснув на зелену кнопку, хто казав, що зараз приймемо і в нас все буде добре з мобілізацією: де мобілізація, демобілізація? Немає демобілізації, мобілізації, ротації, демотивований фронт, демотивовані військові. Поспілкуйтеся з людьми, почуйте, що вони думають про ті закони, які приймаються в цьому залі, про нашу з вами роботу. Буде небагато цензурних висловів, але послушайте їх.

Коли мені розповідають, що ми маємо приймати закони, корисні для армії, то за всієї поваги, Міністерство оборони – це не вся армія, за всієї глибокої поваги до генералів, генерали – теж не вся армія. Ми маємо чути всіх, хто воює на фронті, хто на нулі, на Авдіївському, Куп'янському напрямках, під Роботиним, на багатьох інших дуже гарячих напрямках, де немає таких дискусій і баталій, які сьогодні тривають у залі, куди половина народних депутатів знову не прийшла або не голосує за поправки, які пропонувалися і командою «Розумна політика», і колегами по парламенту. Я не розумію, чому за них не голосують. Іноді здається, без образ, що ви навіть не читали їх, хоча там є хороші, правильні речі, і за них треба було проголосувати, щоб закон працював, інакше він працюватиме не буде, так само як і з штрафами, і з блокуванням консульських послуг, що було всупереч закону, Конституції. Щось я не бачив заяви народних депутатів з профільного комітету, лише наша колега виступала і казала, що це порушення прав і свобод людини. Ми зараз беремо не моральний аспект, а закон. Верховна Рада приймає закони, не мораль. Якщо хочете бути моралістами, ідіть і займайтеся чимось іншим, філософією. Ви приймаєте закони, відповідно до яких треба жити всій державі. А, коли ви навіть не читаете те, що приймаємо, потім вся держава живе саме за таким принципом – не читає і не слідує, не рахується жоден наступний крок, до чого можуть призвести ті чи інші події.

Ви усвідомлюєте, що ми відрізали людей, які залишилися поза межами держави? Я розумію, що у нас вистачає народних депутатів, які вважають, що нехай ці люди відмовляються від свого громадянства і займаються «чем ни попадя». Іноді було б непогано, щоб ці народні депутати склали свій мандат і самі пішли займатися «чем ни попадя». Ефективності з їх діяльності було б набагато більше.

Тому, колеги, за цей законопроект у редакції, запропонований сьогодні на розгляд залу, голосувати не можна. Треба швидко його доопрацювати з урахуванням нагальних потреб реальних захисників і реальних командирів бригад і структур, які сьогодні стоять на нулі, а потім швидко і якісно прийняти, щоб закон працював на державу, а не був прийнятий, як багато іншого в цьому залі, лише для «галочки».

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, даю слово Іонушасу для відповіді, після цього голосуємо.

Будь ласка, Сергію Костянтиновичу.

ІОНУШАС С.К. Шановні колеги, дуже легко казати, що 100 чи 150 людей не мають значення на фронті. Я і комітет вважаємо, що на фронті має значення кожна людина.

Шановні колеги, давайте надамо українцям, які хочуть захищати нашу державу, таку можливість. Прошу підтримати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, ми завершили обговорення цього законопроекту. Прошу народних депутатів зайняти свої місця і приготуватися до голосування.

Шановні колеги, ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до Кримінального, Кримінального процесуального, Кримінально-виконавчого кодексів України та інших законів України щодо запровадження інституту умовно-дострокового звільнення осіб від відбування покарання для безпосередньої їх участі у обороні країни, захисті її незалежності та територіальній цілісності» ([№ 11079-1](#)) у другому читанні та в цілому з необхідними техніко-юридичними правками.

Готові голосувати? Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 279.

Рішення прийнято.

Закон прийнято.

Дякую, колеги.

Шановні колеги, далі в нас оголошення запитів народних депутатів України. Будь ласка, залишайтеся на місцях, починаємо з голосування запитів до Президента України.

Будь ласка, Олено Костянтинівно, вам слово.

Веде засідання заступник Голови Верховної Ради України
КОНДРАТЮК О.К.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Шановні народні депутати, для оголошення на пленарному засіданні Верховної Ради України внесено 72 запити народних депутатів України, із них: до Президента України – 7; до органів Верховної Ради України – 7; до Кабінету Міністрів України – 19; до керівників інших органів державної влади та органів місцевого самоврядування – 35; до керівників підприємств, установ та організацій, розташованих на території України, незалежно від їх підпорядкування і форм власності – 4.

Шановні народні депутати, прошу приготуватися до голосування.

Ставлю на голосування пропозицію про попередню підтримку депутатського запиту Юлії Овчинникової до Президента України щодо присвоєння звання Герой України військовослужбовцю Збройних Сил України Гудаку Олегу Миколайовичу (посмертно). Прошу голосувати.

«За» – 269.

Рішення прийнято.

Ставлю на голосування пропозицію про направлення депутатського запиту до Президента України. Прошу голосувати.

«За» – 272.

Рішення прийнято.

Ставлю на голосування пропозицію про попередню підтримку депутатського запиту групи народних депутатів (Білозір, Горват та інші, усього 14 народних депутатів) до Президента України щодо присвоєння звання Герой України (посмертно) Берілу Артему Степановичу. Прошу голосувати.

«За» – 273.

Рішення прийнято.

Ставлю на голосування пропозицію про направлення депутатського запиту до Президента України. Прошу голосувати.

«За» – 279.

Рішення прийнято.

Ставлю на голосування пропозицію про попередню підтримку депутатського запиту групи народних депутатів (Гулько, Столар та інші, усього 10 народних депутатів) до Президента України про присвоєння звання Герой України (посмертно) військовослужбовцю, старшому лейтенанту Мурадову Ельчину Тофіковичу. Прошу голосувати.

«За» – 278.

Рішення прийнято.

Ставлю на голосування пропозицію про направлення депутатського запиту до Президента України. Прошу голосувати.

«За» – 278.

Рішення прийнято.

Ставлю на голосування пропозицію про попередню підтримку депутатського запиту Артема Дмитрука до Президента України щодо присвоєння звання Герой України підполковнику поліції Гостіщеву Олександровичу Євгеновичу (по смертно). Прошу голосувати.

«За» – 251.

Рішення прийнято.

Ставлю на голосування пропозицію про направлення депутатського запиту до Президента України.

«За» – 252.

Рішення прийнято.

Ставлю на голосування пропозицію про попередню підтримку депутатського запиту групи народних депутатів (Корнієнко, Кондратюк та інші, усього 104 народні депутати) до Президента України про присвоєння звання Герой України (по смертно) офіцеру, дипломату, правнику Єніну Євгенію Володимировичу. Прошу голосувати.

«За» – 268.

Рішення прийнято.

Ставлю на голосування пропозицію про направлення депутатського запиту до Президента України. Прошу голосувати.

«За» – 268.

Рішення прийнято.

Ставлю на голосування пропозицію про попередню підтримку депутатського запиту групи народних депутатів (Драбовський, Нікітіна та інші, усього 24 народні депутати) до Президента України про присвоєння звання Герой України молодшому лейтенанту Збройних Сил України Ярмоленку Сергію Валерійовичу (по смертно). Прошу голосувати.

«За» – 273.

Рішення прийнято.

Ставлю на голосування пропозицію про направлення депутатського запиту до Президента України. Прошу голосувати.

«За» – 270.

Рішення прийнято.

Ставлю на голосування пропозицію про попередню підтримку депутатського запиту Павла Бакунця до Президента України про присвоєння звання Герой України (по смертно) сержанту Данилу Олегу Івановичу. Прошу голосувати.

«За» – 267.

Рішення прийнято.

Ставлю на голосування пропозицію про направлення депутатського запиту до Президента України. Прошу голосувати.

«За» – 267.

Рішення прийнято.

Це всі запити народних депутатів України до Президента України.

Далі такі запити.

Групи народних депутатів (Мороз, Дмитрук та інші, усього 12 народних депутатів) – до Прем'єр-міністра України щодо продовження виплати соціальної допомоги деяким категоріям внутрішньо переміщених осіб до кінця дії воєнного стану в Україні та внесення відповідних змін до постанови Кабінету Міністрів України від 20 березня 2022 року № 332.

Олександра Ткаченка та Антоніни Славицької – до Прем'єр-міністра України щодо вжиття заходів для забезпечення фінансування місцевого бюджету.

Олександра Ткаченка – до Прем'єр-міністра України щодо вжиття заходів для збереження майна стратегічного підприємства.

Гео Лероса – до генерального директора акціонерного товариства «Укрпошта» щодо інформації про виплачену заробітну плату керівництву акціонерного товариства «Укрпошта».

Євгенія Брагара – до Київського міського голови щодо захисту прав ініціативної групи інвесторів товариства з обмеженою відповідальністю житлового комплексу «Арт Парк».

Інні Совсун – до Голови Верховної Ради України щодо надання інформації про службові відрядження за кордон народних депутатів та депутаток України.

Дмитра Разумкова – до Голови Верховної Ради України щодо витрат на відрядження народних депутатів України у 2024 році.

Дмитра Разумкова – до Голови Верховної Ради України щодо правових підстав віднесення інформації про службові відрядження народних депутатів України до інформації з обмеженим доступом.

Володимира Мороза – до Прем'єр-міністра України щодо розробки та затвердження Порядку безоплатної передачі земельних ділянок, на яких розташовані багатоквартирні будинки, а також належні до них будівлі, споруди та прибудинкова територія, що перебувають у спільній сумісній власності власників квартир та нежитлових приміщень у будинку, у власність або постійне користування співвласникам багатоквартирного будинку.

Володимира Мороза – до тимчасово виконуючого обов'язки голови Державної служби України з питань геодезії, картографії та кадастру щодо відкриття доступу до Публічної кадастрової карти.

Олександра Юрченка – до Прем'єр-міністра України про надання інформації щодо діяльності робочої групи з підготовки пропозицій із проблемних питань отримання, надання, оформлення та розподілу гуманітарної допомоги в умовах воєнного стану і контролю за її цільовим використанням.

Олександра Юрченка – до Прем'єр-міністра України щодо внесення змін до Постанови Кабінету Міністрів України від 11 березня 2022 року № 252 «Деякі питання формування та виконання місцевих бюджетів у період воєнного стану».

Олександра Юрченка – до Прем'єр-міністра України щодо заборони освітлення зовнішньої реклами під час дії комендантської години та внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 29 грудня 2003 року № 2067.

Олександра Юрченка – до Київського міського голови щодо перегляду Правил користування Київським метрополітеном стосовно дозволу на перевезення домашніх тварин.

Олександра Юрченка – до Першого віце-прем'єр-міністра України – міністра економіки України щодо забезпечення державного замовлення за спеціалізацією 224.02 «Протезування-ортезування».

Групи народних депутатів (Геращенко, Іонова та інші, усього 15 народних депутатів) – до Голови Служби безпеки України щодо вжиття заходів реагування на тиск та погрози з боку громадянина США Роберта Амстердама на адресу народних депутатів України за результати їх голосувань у Верховній Раді України.

Групи народних депутатів (Геращенко, Іонова та інші, усього 14 народних депутатів) – до Голови Верховної Ради України щодо вжиття заходів з належної організації роботи Погоджувальної ради депутатських фракцій (депутатських груп), забезпечення прозорості та відкритості її роботи.

Групи народних депутатів (Геращенко, Іонова та інші, усього 15 народних депутатів) – до тимчасово виконуючого обов'язки міністра культури та інформаційної політики України стосовно проблемних питань, пов'язаних з діяльністю державного телеканалу «FreeДом».

Антон Яценка – до Уманського міського голови щодо надання інформації та копій документів стосовно земельної ділянки та об'єкта нерухомості, що розташований за адресою: вулиця Незалежності, 2, місто Умань, Уманський район, Черкаська область, 20300.

Антон Яценка – до Уманського міського голови щодо надання копій документів про продаж земельної ділянки несільськогосподарського призначення, площею 0,0556 гектарів за адресою: вулиця Садова, 31, місто Умань, Уманський район, Черкаська область.

Антон Яценка – до Уманського міського голови щодо надання копій документів про продаж земельної ділянки сільськогосподарського призначення шляхом викупу за адресою: вулиця Індустріальна, 38-Б, місто Умань, Черкаська область.

Богдана Торохтія – до голови Фонду державного майна України щодо окремих питань діяльності та організаційної структури Фонду державного майна України.

Богдана Торохтія – до голови Фонду державного майна України щодо питань діяльності Фонду державного майна України.

Олександра Ткаченка та Антоніни Славицької – до Державної митної служби України щодо організації доступу до Єдиної автоматизованої інформаційної системи Державної митної служби України.

Богдана Торохтія – до голови Фонду державного майна України стосовно діяльності Фонду державного майна України.

Богдана Торохтія – до голови Фонду державного майна України щодо інвестиційної діяльності Фонду державного майна України.

Олександра Ковальова – до Прем'єр-міністра України щодо внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України з метою забезпечення права громадян на перерахунок розміру компенсації за знищені об'єкти нерухомого майна.

Олександра Ковальова – до Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини щодо надання інформації про вжиті заходи Уповноваженим Верховної Ради України з прав людини щодо захисту прав громадян України, які стали жертвами злочинів, та чиї права були порушені за кордоном.

Олександра Ковальова – до міністра закордонних справ України щодо надання інформації про вжиті заходи Міністерством закордонних справ України щодо захисту прав громадян України, які стали жертвами злочинів, та чиї права були порушені за кордоном.

Олександра Ковальова – до Прем'єр-міністра України щодо стану розробки Державної цільової соціальної програми відновлення та розбудови мережі гуртожитків для проживання здобувачів освіти закладів вищої освіти на 2022-2026 роки.

Олександра Ковальова – до віце-прем'єр-міністра України з інновацій, розвитку освіти, науки та технологій – міністра цифрової трансформації України щодо отримання послуги в порталі «Дія» стосовно інформації про обмеження права перетину державного кордону України громадянами України.

Антон Яценка – до Уманського міського голови щодо надання інформації та копій документів стосовно діючих, закритих, реорганізованих дошкільних, позашкільних закладів освіти Уманської міської територіальної громади протягом 2022-2023 років.

Інні Совсун – до виконувача обов'язків голови Державної податкової служби України щодо надання інформації про податкових агентів, які у 2014-2015 роках сплачували податки та збори, зокрема податок на доходи фізичних осіб, за громадянина України Табачника Дмитра Володимировича.

Антон Яценка – до Уманського міського голови щодо надання інформації та копій документів стосовно виділення коштів на утримання приміщень та території Уманського районного територіального центру комплектування та соціальної підтримки.

Володимира Крейденка – до голови Державної інспекції архітектури та містобудування України, Київського міського голови щодо надання інформації про те чи надавалися (отримувалися) документи, що дають право на виконання підготовчих та/чи/або будівельних робіт на об'єкті з будівництва нежитлової будівлі за адресою: місто Київ, проспект Науки, 4, літера «Е».

Володимира Крейденка – до голови Голосіївської районної в місті Києві державної адміністрації щодо надання копії акта готовності до експлуатації нежитлової будівлі за адресою: місто Київ, проспект Науки, 4, літера «Е», який було погоджено (затверджено) Голосіївською районною в місті Києві радою та/чи/або її виконавчими органами в період до 2011 року, а також – копій документів про присвоєння адреси (будівельної/поштової) нежитловій будівлі (об'єкту будівництва/нерухомому об'єкту) за вказаною адресою.

Володимира Крейденка – до тимчасово виконуючого обов'язки директора комунального підприємства «Київблагоустрій», Київського міського голови щодо надання інформації про суб'єкта(ів) господарської діяльності, яким(и) здійснено розміщення (встановлення) тимчасових споруд за адресою: місто Київ, проспект Науки, 4, літера «Е», та пов'язаних з цим копій документів.

Володимира Крейденка – до Київського міського голови щодо надання інформації про видачу архітектурно-планувального завдання на проектування нежитлової будівлі та/чи/або містобудівних умов та обмежень забудови земельної ділянки і присвоєння адреси (будівельної/поштової) нежитловій будівлі (об'єкту будівництва/нерухомому об'єкту) за адресою: місто Київ, проспект Науки, 4, літера «Е», присвоєння адреси нежитловій забудові та надання пов'язаних з цим копій документів.

Володимира Крейденка – до Київського міського голови щодо надання інформації про передачу в оренду або у власність земельних ділянок для будівництва нежитлової будівлі (будівництва та обслуговування об'єктів торгівлі або з іншим цільовим призначенням) за адресою: місто Київ, проспект Науки, 4, літера «Е», а також – про підстави укладання договору оренди земельної ділянки від 07.06.2023 року між Київською міською радою та товариством з обмеженою відповідальністю «Кірамід-М» з наданням завіреними належним чином копіями документів земельної справи.

Олександра Ткаченка та Антоніни Славицької – до Генерального прокурора щодо порушення розумних строків здійснення досудового розслідування у кримінальному провадженні.

Антоніни Славицької та Олександра Ткаченка – до Прем'єр-міністра України щодо виплати грошового забезпечення військовослужбовцю.

Олександра Юрченка – до начальника Лисичанської міської військової адміністрації Северодонецького району Луганської області про державні закупівлі Лисичанської міської військово-цивільної адміністрації Северодонецького району Луганської області.

Олександра Юрченка – до начальника Северодонецької міської військової адміністрації Северодонецького району Луганської області про державні закупівлі комунального підприємства «Северодонецьке тролейбусне управління» Северодонецької міської ради Луганської області.

Групи народних депутатів (Іонова, Геращенко та інші, усього чотири народні депутати) – до керівника Вінницької обласної прокуратури, начальника Головного управління Національної поліції у Вінницькій області стосовно

надання офіційної інформації щодо законності продажу земельної ділянки в селі Буша Ямпільської міської громади Могилів-Подільського району Вінницької області, що відбулася під час аукціону 26.03.2024 року на користь ТОВ «Сі-Еволюшн».

Олександра Юрченка – до Директора Державного бюро розслідувань щодо питання удосконалення правового захисту військовослужбовців-іноземців.

Антон Яценка – до Уманського міського голови щодо надання інформації та копій документів.

Антон Яценка – до Першого віце-прем'єр-міністра України – міністра економіки України щодо надання інформації та копій документів стосовно осіб, заброньованих на період мобілізації та на воєнний час.

Антон Яценка – до голови Паланської сільської ради Уманського району Черкаської області щодо надання копій штатних розписів, а також типових штатних розписів (із зазначенням надбавок і доплат, а також вакантних посад) усіх виконавчих органів, структурних підрозділів та комунальних підприємств Паланської сільської ради, затверджених на: 2020, 2021, 2022, 2023 роки та на 2024 рік.

Ольги Василевської-Смаглюк – до начальника Житомирської обласної військової адміністрації про надання інформації, пов'язаної із здійсненням заходів, визначених розпорядженням Кабінету Міністрів України від 19.01.2024 року № 37-р.

Григорія Мамки – до директора-розпорядника Фонду гарантування вкладів фізичних осіб про надання інформації щодо процедури ліквідації АТ «Родовід Банк».

Ірини Геращенко та Артура Герасимова – до Прем'єр-міністра України щодо надання офіційної інформації про обсяги бюджетних коштів, виділених у 2022-2023 роках на потреби захисту об'єктів енергетичної інфраструктури, та забезпечення державного контролю за їх цільовим використанням в умовах воєнного стану.

Ірини Геращенко та Артура Герасимова – до генерального директора публічного акціонерного товариства «Центренерго» щодо надання офіційної інформації про обсяги коштів, виділених з Державного бюджету України у 2022-2023 роках на захист об'єктів енергетичної інфраструктури, та щодо їх цільового використання.

Групи народних депутатів (Третякова, Павлюк та інші, усього 12 народних депутатів) – до Голови Верховної Ради України щодо надання інформації для підготовки змін до кошторису Верховної Ради України.

Михайла Цимбалюка – до Прем'єр-міністра України щодо забезпечення бланками посвідчень, що підтверджують призначення державної соціальної допомоги особам, які не мають права на пенсію, та особам з інвалідністю.

Сергія Власенка – до голови Національного агентства України з питань виявлення, розшуку та управління активами, одержаними від корупційних та інших злочинів щодо надання інформації.

Анни Скороход – до Голови Верховної Ради України щодо нарахувань та виплат працівникам Апарату Верховної Ради України.

Анни Скороход – до Головнокомандувача Збройних Сил України щодо призначення зустрічі.

Антон Яценка – до Прем'єр-міністра України, Уманського міського голови щодо надання інформації та копії документів стосовно «Створення генерального плану розумного міста Умань» в рамках проекту «Умань *Smart City*», який триватиме з вересня 2023 по квітень 2024 року, за участі корейських та українських експертів.

Групи народних депутатів (Мельник, Касай, Кабанов) – до Генерального прокурора щодо активізації досудових розслідувань та здійснення процесуального керівництва у кримінальних провадженнях.

Групи народних депутатів (Мельник, Касай, Кабанов) – до начальника Токмацької міської військової адміністрації Пологівського району Запорізької області щодо інформування про обсяги заробітної плати, виплаченої працівникам Токмацької міської військової адміністрації Пологівського району Запорізької області.

Павла Бакунця – до Прем'єр-міністра України про необхідність проведення капітальної реконструкції прикордонного пункту пропуску «Краковець».

Це всі запити народних депутатів України. Дякую тим, хто уважно слухав.

Веде засідання Голова Верховної Ради України
СТЕФАНЧУК Р.О.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Олено Костянтинівно. Ми слухали.

Будь ласка, Олександр Сергійовичу, коротке оголошення, і працюємо далі.

КОРНІЄНКО О.С., *Перший заступник Голови Верховної Ради України (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»).* Звернулася наша колега Никорак Ірина з проханням врахувати її голос «за» під час голосування пропозиції про прийняття проекту Постанови «Про Звернення Верховної Ради України до урядів та парламентів іноземних держав, міжнародних організацій, парламентських асамблей у зв'язку з 80-ми роковинами геноциду кримськотатарського народу 1944 року» ([№ 11237](#)) у цілому. Вона була присутня на робочому місці, але не спрацювала картка № 414.

Вашу заяву зачитано для протоколу та стенограми.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, рухаємося далі. Наступний проект Закону «Про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення та Кримінального кодексу України щодо посилення відповідальності за військові правопорушення» ([№ 10379](#)).

Попередньо ми домовилися діяти таким чином: виступ Гончаренка – 20 хвилин, виступ Герасимова – 15 хвилин, виступ Разумкова – 6 хвилин.

Ще в нас є представники фракцій і груп, які наполягають на розгляді своїх поправок. Від фракції «Батьківщина» – 19 поправок, потім від фракції «Голос», і буде виступ від групи «Відновлення України» – 3 хвилини (*Шум у залі*). Не буде виступу? Тоді знімаємо. Дякую вам.

Отже, спочатку, як ми завжди робимо, – виступи, потім – поправки на врахування. Після врахування поправок завершуємо розгляд на сьогодні. На наступному пленарному засіданні будемо голосувати цей законопроект.

Ви теж наполягаєте на врахуванні своїх поправок? Добре, ще Мазурашу озвучить свої поправки.

Шановні колеги, починаємо. Народний депутат Гончаренко замість голосування всіх своїх поправок взяв виступ на 20 хвилин. Будь ласка.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Шановні друзі, зараз ми говоритимемо про найголовніше – мобілізацію і демобілізацію. Ці питання мають бути поруч. Ми так і не вирішили питання демобілізації військових. Це ганьба! Залишилася колосальна проблема. Десятки тисяч військових ставлять одне питання: чому вхід є, а виходу немає? Це питання ставлять сотні тисяч їхніх родичів, жінки виходять на вулиці з простим питанням про те, коли додому повернуться їхні чоловіки, батьки, сини. Не може бути служба безкінечною. Так не буває. Навіть ув'язнений знає свій термін ув'язнення. Українські військові не знають, скільки їм служити, і це руйнує морально-психологічний стан в армії, це нищить процес мобілізації.

Самі задумайтеся, кому цікаво, хто захоче іти служити, коли не знає терміну служби. Так, є патріоти України, які два роки тому пішли рятувати країну. Але давайте будемо відвертими, всі люди не можуть бути однаковими, не може бути так, що всі підуть добровільно. Для багатьох людей дуже важливо знати умови: термін, зарплата, відпустка. Але на це питання ми не даємо відповіді. Вірніше, даємо, і вона жахлива: служити будеш вічно, безперервно. Це ненормально! Так не має бути!

Якщо хтось думає, що після того, як ганебно в останню ніч була виключена тема демобілізації з ключового закону і вона зникла, якщо хтось думає, що тепер можна це ігнорувати, ви глибоко помиляєтеся. Доведеться за це відповідати. І Верховний Головнокомандувач Збройних Сил України Президент Зеленський, і народні депутати України не відвертяться від цього питання, бо в державі це питання номер один, ми зобов'язані його вирішити. Рано чи пізно ми все одно встановимо терміни служби, я в цьому не сумніваюся. Але до того моменту, на жаль, ми нищимо моральний дух, проявляємо неповагу до наших військових, і це є абсолютно неприпустимо.

Далі. Скільки можна тільки батогом? Знову законопроект про батіг – про підвищення штрафів. Ну, дайте військовим права, віддайте військовослужбовцям повагу. Зараз ви боїтеся навіть слова «демобілізація», виключили його всюди, де тільки можна. Тоді дайте людям перепочити, дайте їм можливість повернутися додому і побачити свої родини. Я запропонував законопроект щодо надання права військовим: за кожен рік служби – одноразова відпустка терміном один місяць. Тобто ті, хто служать уже два роки, – два місяці, хто служить рік, півтора – один місяць. Це одноразово, не враховуючи 30 днів на рік, які має кожен військовий. Дайте зараз тим людям, які вже два роки служать, а деякі й третій, ці два місяці. Дайте їм можливість повернутися до своїх родин, владнати домашні справи, а потім вони повернуться на службу, і їхній моральний стан буде вже абсолютно інший. Воюють не роботи, а живі люди, і вони заслуговують на повагу, заслуговують на те, щоб їхні права були враховані, щоб вони побачили своїх рідних, а рідні побачили їх. Ми зобов'язані це зробити. Проста пропозиція. Невже мені й цього доведеться добиватися так само, як минулого року 30 днів відпустки на рік, коли тут блокувався парламент годинами. Я дуже не хочу, щоб ми йшли таким шляхом. Тому прошу шановного Голову Верховної Ради України, Погоджувальну раду депутатських фракцій і груп внести цей законопроект. Дайте зараз людям можливість взяти ці відпустки, щоб вони перепочили, а потім все одно доведеться повертатися до питання демобілізації. Дайте сьогодні ту відпустку, яка дозволить їм видихнути, і багато хто із них після цього вже з абсолютно іншим настроєм повернеться в зону бойових дій. Це правда, і наше завдання це зробити.

Наступне. Грошове забезпечення. Друзі, ми тоді проголосували цей закон, нам сказали виключити з нього всі норми про надбавки. Кабінет Міністрів прийняв постанову щодо 70 тисяч гривень. Де доплата у розмірі 70 тисяч гривень? Просте питання, де вона? Сьогодні 8 травня, постанова Кабінету Міністрів датується 11-12 квітня. Скільки чекати ці 70 тисяч гривень? Знову буде знущання як з тією «тридцяткою» – дали, забрали, Верховна Рада проголосувала, заблокували цією негідною постановою Цабаля, якою вже другий рік блокується повернення «тридцятки». Тепер прийняли рішення дати «сімдесятку». Де вона? Де 70 тисяч гривень? Де ця доплата, яку пообіцяли дати тим, хто безпосередньо на нулі? Начебто добилися – Верховна Рада доручила, Кабмін виконав і... І де воно? Просте питання, де воно?

Взагалі ми зараз розглядаємо надважливий законопроект. У мене просте питання: де представники Міністерства оборони, Кабінету Міністрів? Щойно були, дай Боже, може повернеться. Під час розгляду такого важливого законопроекту мав би точно бути міністр оборони. Де наш міністр оборони? Це що, неважливе питання? Чому їх немає? Хочеться почути відповідь на просте питання, коли з'являться представники нашого Міністерства оборони, які щойно тут були? Де ті 70 тисяч гривень, які ми пообіцяли людям? Де вони? Їх немає. Коли це вже буде прийнято? Скільки людям чекати на ці накази, постанови? Люди

не повинні бути заручниками цього. Якщо вже щось пообіцяли, додати 70 тисяч гривень тим, хто безпосередньо на нулі, так давайте вже їх додамо. Давайте це зробимо, а не будемо знущатися.

Далі. Ротація. Хочу нагадати, в законопроекті про мобілізацію, який тут був ганебно прийнятий, який був замінений в останній день, який стільки викликав бурхливої реакції в суспільстві, який нічого доброго не приніс, ми вже це з вами бачимо, питання ротації також виключили. Виключили в останню мить, сказали, що питання ротації вирішать військові, військове командування і Міністерство оборони. Я знову питаю: де представники Міністерства оборони? Що з ротаціями? Хто і коли нам відповість на це питання? Коли відбуватимуться ротації? Чи це знову було на словах? Пропонували прості норми: після трьох місяців на нулі – принаймні один місяць на відведення і відпочинок хоча б на другій, третій лініях чи на місці постійної дислокації. Навіть цього не зробили.

Ротацій немає, додаткових відпусток немає, грошового забезпечення, яке обіцяли повернути, немає. Що є? А є знущання з людей – визнають усіх придатними, відправляють обмежено придатних на переобстеження, і ми вже чуємо, як це відбувається: 95 відсотків – придатні, придатні, придатні, придатні. Усі придатні! Жахливі історії. Ви бачили відео, як людина, яку визнали придатною і відправляють служити кулеметником, не може тримати в руці склянку з водою. Вона ось так у нього. Що ми робимо? Невже це і є посилення армії? Невже ми не можемо відпустити тих людей, які віддали Батьківщині все, що могли? У нас залишаються виведені поза штат, залишаються люди, які де-факто нічого не отримують. Нічого не отримують, служачи сьогодні в Збройних Силах України, їх не відпускають, бо визнають придатними під певні позиції – логістика, зв'язок. Але цих посад у такій кількості немає, і ці люди «висять» між небом і землею. Скажіть, довго це триватиме? Це ненормально, це неможливо!

Довго триватиме цей бардак на кордоні? Ну, скільки може бути закритий кордон? Насправді напівзакритий, бо якщо маєш гроші, будь ласка, кордон відкритий, не маєш – кордон закритий. Військовому, щоб виїхати у відпустку за кордон, це ціла історія. Наприклад, родина живе у Польщі, військовий воює, нарешті отримав відпустку 15 днів, щоб поїхати до родини, але не може нормально оформити документи на виїзд.

Чому не випускаємо за кордон людей у віці, яких все одно не призовуть? Чому ми не даємо цим людям можливості виїхати за кордон? Чому ми тримаємо людей, в яких є всі законні підстави на виїзд за кордон? Я не розумію! Ми створюємо дебільну систему, в якій головне – корупція. Хтось на цьому шалено наживається, хтось далі знаходить трупи на березі Тиси. Ви вже бачили репортажі звідти. Це якийсь жах. Навіщо це робиться? Що ми робимо? Чого ми добиваємося? Хтось боїться заїхати в свою країну, бо знає: якщо заїдеш, вже не виїдеш. І що далі? У чому сенс, чого ми добилися?

Друзі, це прості, зрозумілі питання, які ми маємо вирішити. Підвищенням штрафів, черговим батогом, ми їх не вирішимо. Маємо створювати підстави

поважати військового. Якби люди знали, що військовий отримує 20 тисяч 100 гривень – грошового забезпечення, плюс 100 тисяч гривень – бойових, плюс ще 70 тисяч гривень тим, хто на нулі, тобто 190 тисяч гривень за повний місяць або в розрахунку на дні по 6 тисяч гривень за день, то сказали б: так, це реальна зарплата. А ще відпустка плюс ще відпустка за відслужений календарний рік, плюс ротація, хоча б один місяць після трьох місяців важкої роботи безпосередньо на фронті, то це ж нормально. Коли люди це побачать, у нас не буде й проблеми. З тими, хто не хоче служити в будь-якому разі, можна боротися, але для інших давайте створимо умови, давайте це зробимо.

Тому ще раз і найголовніше: тим, хто готовий служити безкінечно, – честь, респект, повага, дякуємо; ті, хто втомився, мають знати – чесно відслужив два роки, йди додому. Відслужив 18 чи 36 місяців – давайте хоч якийсь термін введемо – іде додому. Тобто людина повинна знати, скільки вона має прослужити, а потім вона вільна: хоче, повертається додому, хоче, залишається служити далі. Українці – не кріпаки, українці – козаки, вони хочуть свободи, вони хочуть поваги. У цьому сенс, і це має бути зроблено. Ми цю тему не зможемо обійти, нам обов'язково доведеться це вирішувати.

Той простий перелік питань вимагає присутності представників Міністерства оборони. До речі, я бачив пані заступницю міністра, але зараз її немає. Правда, тут, у залі, зараз і народних депутатів, я вам скажу, 3, 5, 7, 17, 25, десь 30-35. Усе, втомилися. 8 травня – перший робочий день у травні. Це ж скільки ми сьогодні відпрацювали? Три години. Залишилося 35 народних депутатів, уряду немає, Президента немає, і ми вирішуємо якісь питання. Що ми реально вирішуємо? Це правильний підхід до нашої роботи? Друзі, це катастрофа! Так, як це зараз відбувається, не повинно бути, це викликає неповагу в суспільства, це викликає неповагу і до тих рішень, які ми тут приймаємо. Своїми діями, підходами ми демонструємо неповагу до військових. І це дуже неправильно, це найгірше, що ми можемо робити.

Тому я закликаю Верховну Раду України повернутися до питання демобілізації.

Перше. Встановлення чітких термінів служби.

Друге. Ротації.

Третє. Відпустки. Тим, хто відслужив календарний рік під час повномасштабного вторгнення, хоча б один місяць додаткової відпустки для владнання родинних справ.

Четверте. Уряд має виконати рішення, доручене нами, яке вже ним прийнято, але досі нічого не зроблено, щодо 70 тисяч гривень, які, як було обіцяно, мали бути з 1 квітня, а сьогодні 8 травня. Коли буде прийнято рішення? Коли почнуть виплачувати ці додаткові гроші?

Ми маємо повернутися до питання доплат всім військовим. Не можете «тридцятку»? Ну, сьогодні ми ж бачимо і ціни, і інфляцію. Заморожена ставка 20 тисяч 100 гривень. Це вже ні про що! Кажуть, не можемо всім додати 30 тисяч

гривень, хоча знаходять гроші на різноманітну дурню. Давайте додамо всім хоча б 15 тисяч гривень. Давайте якось підвищимо грошове забезпечення наших військовослужбовців.

Коли ми повернемося обличчям до військових, почнемо поважати їхні права, створимо ситуацію, що найшанованішою людиною в державі є військовий, мінімум, 50 відсотків проблем з мобілізацією будуть зняті. Військовий знатиме, скільки служитиме, скільки за це отримуватиме, матиме повагу. А закручуванням гайок ми ці питання не вирішимо. Навпаки, можемо призвести до ще гірших наслідків.

Тож, друзі, повертаємося обличчям до військових. Гасло «Слава Україні! Героям слава!» має перестати бути просто гаслом. Слова «героям слава» мають наповнитися конкретним змістом, повагою до військових, захистом їхніх прав. Тільки так переможемо.

Слава Збройним Силам України! Слава Україні!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Героям слава!

Далі виступ Дмитра Олександровича Разумкова – 6 хвилин. Потім – Цимбалюк – 5 хвилин, Крулько – 3 хвилини, виступ від фракції «Голос» і поправки Мазурашу. Правильно, колеги?

Будь ласка, Дмитре Олександровичу, вам слово.

РАЗУМКОВ Д.О. Шановні колеги, я не наполягатиму на врахуванні своїх поправок, бо в залі недостатньо народних депутатів. Думаю, є близько 30 народних депутатів. Я дякую тим, хто залишився в сесійному залі Верховної Ради.

Про законопроект можна довго говорити, але він такий самий неефективний як і закон про мобілізацію. У ньому немає механізмів для боротьби з так званими ухилянтами, немає і жодних реальних стимулів для залучення додатково людського капіталу до лав Збройних Сил України. Тут немає жодних позитивів, жодних преференцій, немає розуміння щодо демобілізації, норму про яку виключили із закону про мобілізацію, немає норми про ротації, про затверджене грошове забезпечення, немає нічого. Немає того, щоб, дійсно, могло уможливити залучити людей до лав Збройних Сил України. Є безглузді речі, зокрема абсолютно незрозуміло, як діятимуть штрафи. Їх можна буде накладати щодня або через день, або це один штраф на весь проміжок часу, і потім це віддається нібито на відкуп Кабінету Міністрів, який нічого не пропише, а відповідальність буде ваша, народних депутатів, які за це голосуватимуть.

Так само і з питаннями, пов'язаними з фінансовим забезпеченням Збройних Сил України, із забезпеченням тих потреб, які стоять перед нашою армією. Закон не працює, ви поприймали багато неправильних рішень, у тому числі незаконних, – відрізали людей, які сьогодні за кордоном, позбавили їх консульських послуг, це вся Верховна Рада буде розхльобувати і зараз, і після завершення воєнного стану, тому що люди не повернуться. З ким ви будуватимете державу?

А що з фортифікаційними спорудами? Ви сьогодні хочете набрати людей для захисту і підтримки фронту. А в мене запитання: що ви робили два роки, де фортифікації, де укріплення, де друга, третя, четверта лінії, на які у разі серйозного натиску ворога могли б відійти наші захисники? Їх немає, тому що гроші знову пішли незрозуміло куди. Вони у вас пішли на телемарафон, на газети, на фінансування партій, на фінансування партії монобільшості. І за це всі нормально голосували, всіх це влаштовувало. Представник Офісу Президента каже, що телемарафон «Єдині новини» створений для того, щоб бути джерелом верифікованої інформації, а не фейків, і намагання його дискредитувати є частиною інформаційної війни росії проти України. Шановні колеги, я хотів би нагадати, що це вже навіть не внутрішнє питання. Це сказав представник Державного департаменту Сполучених Штатів Америки, однієї із ключових країн-партнерів для України. Це мені нагадує 22-23 лютого 2022 року, коли розповідали, що закордонні ЗМІ гірше, ніж *Russia Today*, і коли міжнародні партнери говорили, що буде повномасштабний наступ росії, казали, що це фейки і роздмухування брехні. Говорили, в тому числі представники Офісу Президента, мешканцям Бучі, Гостомеля, Ірпеня, інших міст, які були захоплені в перші дні війни, щоб розпакували валізи. Їм повірили, розпакували валізи і багато хто залишився там назавжди. Хто за це нестиме відповідальність? Хто сьогодні нестиме відповідальність за ті закони, які приймаються залом Верховної Ради? Я і про політичну відповідальність, і відповідальність перед армією, перед суспільством. Вони не працюватимуть. Сьогодні ви приймаєте закони, щоб просто прийняти, а для того, щоб вирішити ті питання, які стоять перед українським народом у боротьбі з ворогом.

Дуже соромно, коли в залі знову майже немає народних депутатів. Вибачте, колеги, але сьогодні в залі залишилося дуже небагато народних депутатів. Це бачать на фронті, це бачать наші захисники. І повірте мені, вони знають і про ставлення влади до них і про закони, пов'язані з ними. Потім не в залі будете репліки кидати, а перед ними відповідатимете, дивитиметеся їм у вічі, тоді побачимо, як сміливо ви будете говорити.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, ідемо далі.

Цимбалюк Михайло Михайлович. Будь ласка, 5 хвилин. Потім – Крулько Іван Іванович, 2 хвилини. І ще в нас є представник фракції «Голос» і народний депутат Мазурашу, які наполягають на врахуванні поправок.

ЦИМБАЛЮК М.М., *перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»).* Дякую. Фракція «Батьківщина». Шановний пане Голово! Шановна президіє! Шановні народні депутати! Шановні ті, хто нас дивиться і чує! Насамперед хочу висловити слова великої вдячності

представникам Збройних Сил України, інших військових формувань, які мужньо захищають нашу державу. Нагадую, що ми постійно перед початком чергового пленарного засідання вшановуємо пам'ять загиблих за незалежність нашої держави. Вічна їм пам'ять і слава!

Щодо законопроекту, який ми сьогодні обговорюємо. Виникає питання, чи потрібно посилювати відповідальність за невиконання вимог мобілізації та інших речей стосовно захисту держави. Однозначно, так. Але те, що нам запропоновано до другого читання... Заради об'єктивності варто сказати, що законопроект удосконалюється. Виключено багато дискусійних норм, у тому числі зменшено термін притягнення до адмінвідповідальності – з трьох до одного року. Це позитивно. Виключено норму про кримінальну відповідальність, навколо якої було найбільше складнощів. Це ті речі, про які треба об'єктивно говорити.

Тут є дилема. З одного боку, військовослужбовці, які захищають нашу державу, боляче сприймають ті речі, які стосуються ухилення від мобілізації або лояльного реагування правоохоронців за порушення норм військового обліку, мобілізації тощо. З іншого боку, особи, які працюють на захист нашої держави на економічному фронті, що є не менш важливим, хочуть до себе об'єктивного, реального і законного ставлення представників територіальних центрів комплектування, правоохоронних органів тощо за порушення питань військового обліку, мобілізації.

Те, що в цьому законопроекті до другого читання залишилися певні ризики, однозначно так, бо накладати адміністративні стягнення без присутності особи, а в законопроекті такий ризик є, це ознаки правового нігілізму, такого допускати не можна. Насправді після вступу в силу змін до законодавства щодо військового обліку і мобілізації є ризик, що представники територіальних центрів комплектування та соціальної підтримки не вручатимуть повістки, а виписуватимуть, і особа буде ознайомлена, що вона отримала такий документ. Після цього представники територіального центру в разі неявки особи за вказаним часом і датою матимуть законне право скласти адміністративні матеріали стосовно порушення правил військового обліку мобілізації та інших питань, що стосуються захисту держави. Тут є правовий нігілізм і ризик, що ці особи матимуть право на оскарження в судах і не тільки у вітчизняних. І знову піде хвиля до Європейського суду з прав людини.

Тому прикро, що на засіданні комітету не вдалося відстояти поправки, які рекомендували представники фракції «Батьківщина». Ще раз підкреслюю, законопроект є кращим, ніж був у першому читанні, але гірший, ніж той, який міг бути, з одного боку, для забезпечення законної роботи в межах чинного законодавства представників ТЦК та СП, і, з іншого боку, для захисту прав людей.

На завершення хочу сказати, що оборона і захист своєї держави – це не тільки право, а й обов'язок кожного громадянина України. І сьогодні потрібно ухвалювати ті закони, що слугуватимуть реальній підтримці і поповненню Збройних Сил України новими людьми, які будуть якісно підготовлені і зможуть достойно захищати нашу державу.

Законопроект у такій редакції фракція «Батьківщина», на жаль, не може підтримати. Прошу колег продовжувати працювати над ним.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Михайле Михайловичу.

Крулько Іван Іванович, фракція «Батьківщина». Будь ласка, 2 хвилини.

Іване Івановичу, ви наполягаєте на врахуванні якоїсь поправки, так? Добре.

КРУЛЬКО І.І. Фракція «Батьківщина». Дякую, шановний пане Голово. Хоч тут і небагато залишилося колег народних депутатів, але хочу поставити запитання. Яку мету має виконувати цей законопроект? Підвищення штрафів? А чи приведе це до того, що люди повально підуть до військкоматів оновлювати свої дані, реагуватимуть на повістки, ітимуть добровільно на фронт захищати Батьківщину? Вирішується цим законопроектом саме ця функція? Ні. Тому що як штрафи не підвищуй, це жодним чином не вплине на те, що люди ходитимуть до військкоматів. Це перше.

Друге. Коли дуже високі штрафи, давайте будемо чесними, це призводить до збільшення корупціогенних чинників. Ті люди, які ці штрафи накладають, дуже часто зловживають своєю владою, посадовими обов'язками. У нас що, всі, хто працює в ТЦК, святі люди з крилами, які йдуть мотивувати громадян України виконувати свій обов'язок для захисту Батьківщини? Та, ні. Там є багато тих, які прямо зловживають своїми повноваженнями, порушують права людей.

Тому я хотів би наголосити ще на одному моменті. Не можна в Кодексі України про адміністративні правопорушення, мета якого все-таки має виховний характер, щоб людина усвідомила свій проступок, встановлювати штрафи, які вищі ніж у Кримінальному кодексі України за вчинення злочинів. На мою думку, це абсолютно необґрунтовані речі, не буде досягнуто мети, яка ставилася перед цим законопроектом. Більше того, це створить додаткові можливості для зловживань і корупції: не хочеш платити високий штраф, заплати половину сюди. Це абсолютно неправильно. Тому ми як фракція не можемо це підтримати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Іване Івановичу, на якій поправці ви наполягаєте?

КРУЛЬКО І.І. Прошу поставити на голосування поправку 34 для підтвердження.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Іване Івановичу, для врахування.

Будь ласка, яка позиція комітету щодо поправки 34 авторства Крулька?

ІОНУШАС С.К. Поправка 34, так?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Усе вірно.

ІОНУШАС С.К. Шановні колеги, комітет відхилив цю поправку. Задля досягнення основної мети законопроекту існує необхідність у внесенні відповідних змін до статей 210 і 210¹ Кодексу України про адміністративні правопорушення, а народний депутат Крулько пропонує це виключити.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.
Усі почули? Це поправка 34.

ІОНУШАС С.К. Стаття 210 стосується порушення призовниками, військовозобов'язаними, резервістами правил військового обліку, а стаття 210¹ – порушення законодавства про мобілізацію.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Друзі, ставлю на голосування поправку 34 авторства Крулька Івана Івановича, яка комітетом відхилена, для її врахування. Позицію комітету ви почули. Прошу голосувати.

«За» – 21.

Рішення не прийнято.

Шановні колеги, рухаємося далі.

Мазурашу. У вас спочатку виступ – 5 хвилин, потім – поправки 58, 91, 113, 516 для врахування. Усе вірно?

А хто буде виступати від фракції «Голос»? У мене немає списку. Нікого не буде? Тобто після Мазурашу завершимо з поправками для врахування.

Будь ласка, Георгію Георгійовичу.

МАЗУРАШУ Г.Г., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань молоді і спорту (одномандатний виборчий округ № 203, Чернівецька область, політична партія «Слуга народу»). Фракція «Слуга народу», виборчий округ № 203. У принципі ми розуміємо, що ставити на голосування поправки для врахування практично немає сенсу, тому що в залі немає достатньо народних депутатів для результативного голосування і прийняття рішення.

Знаєте, через декілька днів після початку повномасштабного вторгнення п'ять моїх громадських помічників пішли добровольцями. Їм і всім добровольцям респект, повага і вдячність. На даний час семеро помічників так чи інакше пов'язані з силами оборони, хоча один із них не може оформитися, тому що, на жаль, Президент не підписав ухвалений Верховною Радою закон, норми якого дають можливість на добровільній основі після 60 років ставати на захист Батьківщини, але це деталі. Наразі я не можу не виступити і не сказати про те, що почув під час поїздок на схід, під час спілкування з військовими в період короткочасних відпусток або ротаций. Щоразу переконуюся, що позиція, яку тут, у залі, доносять як позицію військових, а насправді є позицією військового керівництва, на жаль, досить совкового, і позиція тих військових, які реально тримають фронт, як кажуть в Одесі, це дві великі різниці, іноді просто діаметрально протилежні. І я вам скажу, що ставлення простих вояк, які в окопах,

у штурмових бригадах, виконують інші бойові завдання, до того, що ми робимо тут у контексті мобілізації, м'яко кажучи, критичне. Я ще не зустрічав жодного воїна, який реально боронить Батьківщину зі зброєю в руках і який сказав би, що він хотів воювати з тими, яких ТЦК ловлять на вулиці і з погрозами примусом заганяють в армію. Жодного я не зустрічав. Колеги, можливо, хтось із вас знає таку людину серед тих, які реально воюють і це підтримують. Дійсно, таке іноді говорять командири бригад і вище, на рівні Генштабу, напевно, вітається бажання загнати побільше. Вони бачать у людях лише кількість.

Я не розумію, ми реально хочемо ефективно протистояти рашистській агресії чи під правильними гаслами допомагати ворогам знищувати Україну, знищувати український народ, бо так це виглядає. І в мене є великі сумніви, що в тих високих кабінетах, де насправді приймаються рішення, які потім протягуються і узаконюються через голосування у Верховній Раді, не розуміють цього. Там, вибачте, не тупі люди сидять. Вони точно розуміють, що шкодять тим, що нав'язують, протягуючи, у тому числі через Верховну Раду. Ту політику, яку веде військове керівництво... Іноді я звертаю увагу колег з профільного комітету, тим більше адекватних, які можуть якось відреагувати, кажу їм, що доброволець написав мені про те, що там вони відчувають до себе ставлення як до рабів. Люди, ви розумієте наскільки це критична проблема? Людина, яка двічі мобілізувалася як доброволець – після 2014 року з пораненнями, після 24 лютого 2022 року, маючи трьох дітей і можливість не мобілізуватися, каже, що вони відчувають до себе ставлення від командирів як до рабів, а ці люди захищають Батьківщину. І через якийсь час ця людина публічно пише пост, що якщо так справи підуть далі, то скоро зникатимуть офіцери. Розумієте, які йдуть натяки? Нам ще не вистачало, щоб такі речі почалися в Збройних Силах. Хоча насправді там щось таке негативне є, просто не треба про це говорити.

Треба армію підсилювати. А це підтримка новітніх напрямів: безпілотники, ракетне виробництво. Треба економіку підтримувати, не дати їй лягти ще більше, щоб мати звідки її підтримувати. Ми цим волонтерський пласт вбиваємо. Тобто ми хочемо все вирішувати лише збільшенням штрафів? Це нічого не вирішує, крім негативу. Відомий волонтер з центральної України прозоро натякнув, що вони знайдуть як виїхати із країни. Нам це треба? Навпаки, маємо єднати країну навколо справ оборони, щоб кожен робив те, що йому під силу, а не ганятися за людьми, ламати через коліно їх і їхню волю, знаючи, що український народ волелюбний.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Георгію Георгійовичу, голосуємо ці поправки, так? Перевіримо електронний механізм системи «Рада», чи працює ще.

Шановні колеги, поправка 58 авторства Мазурашу. Комітетом вона відхилена.

Ставлю на голосування поправку 58 для її врахування. Прошу голосувати.
«За» – 30.

Рішення не прийнято.

Поправка 91 авторства Мазурашу. Вона теж комітетом відхилена.
Ставлю на голосування поправку 91 для її врахування. Прошу голосувати.
«За» – 30.

Рішення не прийнято.

Поправка 113 авторства народного депутата Мазурашу. Комітетом вона відхилена. Автор наполягає на її врахуванні.

Ставлю на голосування поправку 113 для її врахування. Прошу голосувати.
«За» – 32.

Рішення не прийнято.

Поправка 516 авторства Мазурашу. Комітетом вона відхилена.

Ставлю на голосування поправку 516 для її врахування. Прошу голосувати.
«За» – 33.

Рішення не прийнято.

Дякую, Георгію Георгійовичу, за ваш виступ.

Шановні колеги, хочу запитати, чи є ті, хто наполягає на врахуванні своїх поправок? Немає.

Шановні колеги, ми домовилися, що розглядати поправки для підтвердження і голосувати за прийняття законопроекту в цілому будемо вже на наступному пленарному засіданні.

Хочу всім подякувати за результативну роботу. Розгляд питань порядку денного на сьогодні завершено. Я оголошую перерву в нашому пленарному засіданні. Про час і місце його продовження вам буде повідомлено завчасно. Нагадую на необхідності непоширення інформації щодо його початку.

Продовжуємо працювати на перемогу! Слава Україні!